

DOMOLJUB

Izhaja vsak četrtik. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 4 K, za Ameriko in druge tuje države 6 K). — Posamezne številke se prodajajo po 10 vinarjev.

S prilogami:
Naš kmečki dom, Društvenik, Naša gospodinja

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročila, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 33.

V Ljubljani, dne 17. avgusta 1911.

Leto XXIV.

Liberalni primojduševci in resnica.

Ministrski predsednik Gavč je pameten mož. Resno hoče voditi državno zbornico in zato se ne boji povedati, če je treba, tudi bridkih resnic komurkoli. Kako moško je zavrnil hlastave draginarje, ki so hoteli v državnem zboru uganjati tako politiko, kakršno so brez premisleka gonili po volivnih shodih in po svojih časopisih! Kar mrzla polt je obšla liberalce in socialne demokratke, ko jim je z vso odločnostjo povedal, da z njihovimi čenčami o odprtih mejah in o argentinskem mesu ne bo nič. Ravno tako je okrcal kričače, ki hočejo začeti boj proti veri in Cerkvi. Te pa takoj začetkom in sicer z največjim poudarkom. V prestolnem govoru je cesar namreč sam poudaril, da mora ostati nravno-verski temelj šolski vzgoji. Za prestolni govor je odgovorna vlada, v prvi vrsti ministrski predsednik, ki ga tudi sam sestavi. Zadovoljen pa mora biti ž njim tudi cesar, sicer bi ga ne prebral. Potemtakem je v prestolnem govoru obsežen program vlade, ki ga odobrava cesar. Prazne so torej za zdaj sanje tistih, kateri so mislili, da se bo dalo vladati v naši državi protiversko, osramočeni so pa tudi tisti, kateri so mislili, da bi bila mogoča vlada proti kmetu. Seveda bi to ne bilo tako, ako bi se bile volitve drugače končale. Ravno pri teh volitvah se je pokazalo, kako liberalni časopisi zmedejo svet, da nihče, kdor jim verjame, ne ve, pri čem da je.

Slovenski liberalci so bili tako očitno tepeni, da tega sami niso mogli utajiti. Tolažili so se pa, da je drugod vse

drugače in da so drugod zmagali večinoma napredni, to se pravi protiverski možje. Bilo je vsled tega tudi med našimi možmi več takih, ki so bili že v strahu, kaj bo. Zdaj, ko se je volivni vihar polegel, lahko o ti reči jasneje sodimo kot prej. In čisto mirno lahko rečemo, da je v sedanji državni zbornici protiverska politika še težje mogoča, nego je bila v prejšnji. Soditi se morajo razmere tako, kakor so, ne pa po videzu, ki ga z vso prefriganostjo spravijo na dan liberalni listi. Seveda, kdor se temu pomazanemu papirju zapiše, naj se že tiska v slovenskem ali kateremkoli drugem jeziku, je izgubljen; njegovi možgani so zmešani in skorajda ne razloči več, kaj je črno in kaj belo.

Res je pri volitvah, zlasti na Dunaju, krščansko-socialna stranka izgubila nekaj nad dvajset poslancev, ki so jih dobili nemški liberalci in socialni demokratje. Na Češkem je katoliško-narodna stranka izgubila sedem poslancev, na Moravi tri. Motil bi se pa, kdor bi mislil, da je vsled tega liberalstvo na vrhu. Med ljudstvom v Avstriji je splošno še toliko živega verskega duha, da se z odkritim protiverskim programom malokdo upa potegovati se za poslanca. Takih mož, ki so ob volivni borbi nastopali za boj proti Cerkvi in veri in ki so tudi zmagali, je velika manjšina. Saj so še socialni demokratje večinoma pustili vero pri miru in so gonili samo svoje kanone in draginjo. Priznati pa moramo, da je v sedanji državni zbornici več protiverskih petelinov, kakor jih je bilo v prejšnji. Poleg Hoka in Masarika, ki sta prej vodila to reč, imamo zdaj še strupeno zagrizenega framasona Cenkerja, juda Fridmana in Najmana, ki bi vsi radi začeli protiversko vojsko, ko bi mogli.

Ti možje in socialni demokratje so že takoj ob pričetku državnega zbora prišli na dan s predlogi, naj se vpelje civilni zakon in naj se odpravijo vse verske vaje iz ljudskih šol. Njihovi predlogi bodo pa težko prišli iz svojega papirnatega doma kam na dan. Socialni demokratje sicer zdaj vpijejo po svojih časopisih, naj se v zbornici odločno prične delati protiverska politika in hujskajo na boj proti »farjem«, kakor znajo tako lepo in dostojno to reč povedati, toda predobro poznamo te tiče, da bi se jih bali. Protiverski boj bi razbil zbornico in tega se socialni demokratje najbolj boje. Saj vemo, kakšen stok je bil med njimi, ko se je parkrat vsled odločnega nastopa naših poslancev za naše pravice glede na laško vseučilišče bivši državni zbor zaključil. Ko se gre za desetake, umanjka njihov pogum. Zato smo prepričani, da se bo tudi pri soc. demokratih v protiverskem zmislu počekalo nekaj papirja, porabilo nekaj črnila in sape; hudega pa ne bo nič.

Ko bi pa tudi kaj poizkušali, bi se jim nič ne speklo, ker ogromna večina zbornice odklanja tako politiko. Kdor si razmere natančneje ogleda, vidi namreč, da velika večina državnih poslancev ni liberalna, in da je vse vpitje o liberalnih zmagah prazno kokodakanje. Poslanci Hrvatsko - slovenskega sluba, nemški krščanski socialci, češki katoliški narodnjaki in laška ljudska stranka stoje, kakor vsi vemo, na odločno katoliških tleh. Teh je že samih do 120. Proti taki četvi bi se bilo že težko boriti, ko bi bili vsi drugi nasprotni. Pa niso! Najprej moramo vse Poljake privzeti, ki vsi, kar jih je združenih v Poljskem klubu, odločno zavračajo vsak protiverski boj. Ravno tako moramo šteti k zmernim strankam češke kmečke poslance. Par zagrizenih libe-

ralcev je med njimi, toda ti so brez upliva. V klubu odločuje večina in ogromna večina med njimi se hoče izogibati vsakemu sumu protiverskega mišljenja. Za dokaz, da hoče češka kmečka stranka res delati zmerno politiko, in da se od njihove strani v drž. zbornici ni bati nobenega protiverskega boja, naj povemo, da imajo med poslanci tudi katoliškega župnika Vaceka, in da je v vodstvu njihove stranke na odličnem mestu vzoren katoliški duhovnik Krojher, ki nikoli ne skriva svojega prepričanja in se resno in z uspehom trudi, da bi stranko očistil svobodomišelnih smeti. Tudi med nemškimi nacionalnimi kmečkimi poslanci je večina nasprotna verskemu boju in zagovarja trezno, zmerno, spravljivo politiko. Med Rusini je samo neznatna manjšina liberalna; drugi, med katerimi je tudi par duhovnikov, so krščanskega mišljenja. Ravnotako bi med Romani ne našel protiverski boj nobenega pomočnika.

Našteli smo sedaj narodne in stanovske stranke. Pa tudi med strankami, ki se same imenujejo liberalne, ni vse tako, kakor piše liberalni pismouk po svojih listih. Mladočeški voditelj dr. Kramář je v imenu Mladočehov protiverski boj obsodil; liberalni Dalmatinci, ki so se v svojem volilnem oklicu obrnili proti klerikalizmu se že sramujejo svojega programa. Dr. Ivčević in Biankini rotita in pridušata Smodlaka, naj iz programa svoje stranke izpusti protiversko "plāt." Tam bi Masarik in Hok tudi slabo zadela.

Napisali smo ta članek, da nekoliko izbrišemo oči raznim črnogledcem, ki vedno vidijo same hude reči. Ni najboljši v Avstriji, toda skrbimo, da bi ne bilo v prihodnje slabše. Moč katoliškega ljudstva mora rasti, njegova zavest se mora še vedno bolj krepiti, pa odvrnemo od svoje domovine vse preteče nevarnosti. Med poslanci, ki odklanjajo verski boj, jih je pač mnogo, ki so sicer versko vmemarni, ki pa jih zadržuje prepričanje, kako močna je verska zavest v ljudstvu. In čim večkrat se ta pokaže, čimbolj se oživlja, tem manjša bo predrznost svobodomišelnega liberalstva. Pri nas smo, hvala Bogu, drugim naprej. Pojmo po ti poti dalje, ker naš zglede ne bo rešil samo naše slovenske-hrvatske domovine, marveč bo tudi drugim avstrijskim narodom pokazal, kako je treba.

Občinske volitve.

Letošnje leto se vrši pri nas na Kranjskem v znamenju volitev. Za državnozbornimi imamo občinske volitve po novem volilnem redu. Ne sme se tajiti, da je novi volilni red težak in da ga je treba pred volitvami natančno preštudirati.

Glede letošnjih občinskih volitev se mi zdi potrebno posebno opozoriti na sledeče:

1. Nasprotniki delajo po večini občin z vso silo. Morajo imeti neko navodilo iz Ljubljane, kajti povsod v volilnem boju opazujemo, da delajo po nekem gotovem načrtu. Značilno za to je, da imajo pri nas na Gorenjskem povsod volilne odbore, katere vodijo liberalni učitelji in kmečki liberalni magnatje. Učitelji delajo na skrivaj.

2. V tem boju se poslužujejo najbolj umazanih, najgrših obrekovanj. V občini, kjer je posojilnica, pripovedujejo, da bo posojilnica falirala in da bo morala občina plačevati. V občini, kjer je občina član Hranilnice in posojilnice kmečkih občin, pripovedujejo, da občina jamči deželji za milijone in da bo morala občina te milijone plačevati. V občini, kjer stoji društveni dom, pripovedujejo, da bo vse skupaj propadlo in da bo morala občina plačevati in izdrževati dom. Kadar govore o dolgovih, jim številke tako rastejo kot bi šteli svoje dolgove.

3. Zelo značilno je tudi to, da nikjer ne pokažejo svoje prave barve, namreč da so liberalci in svobodomišelnici, ampak povdarjajo samo, da se jim gre za gospodarsko korist in da bi odpravili naklade. Liberalni učitelji se ne upajo nitj na dan, temveč v poznih večernih urah napajajo z denarjem liberalnih magnatov volilce.

4. Agitirajo že tedne pred volitvami nesramno od hiše do hiše. V svoje kandidatne liste postavljajo navadno tudi nekaj naših mož. Vedno pa tiste, ki cincajo na obe strani.

S takimi sredstvi delajo. Liberalno časopisje jim stoji zvesto na strani. Pri nas na Gorenjskem imamo občine, kamor je prihajalo »Jutro« pred volitvami dan na dan v hiše posameznih volilcev. Pošiljali so ta umazani časopis brezplačno volilcem po pošti. Pomaga jim vse to ne veliko, ker stranka naša gre navzlic temu zmagovalno naprej.

Da nam ne bodo liberalci zbegali ljudi, moramo tudi mi:

1. Povedati pred volitvami na shodih, zakaj se liberalcem gre.

2. Brezobzirno razkrinkati tiste, ki stoje za tem bojem na liberalni strani.

3. Vsakega, ki širi o gospodarstvu občin, hranilnic in posojilnic in društvenih domov laži, prijeti za predolgi jezik. Ko ga zagrabimo, bo že postal ponižen.

4. Pred volitvami sporazumno z našimi volilci postaviti kandidate, da ni na dan volitev neprijetnih zmešnjav.

5. V volilni boj iti z navdušenjem in postaviti zadnjega moža na volišče. Četudi se nam ni bati propada, moramo z veliko večino osramotiti nasprotnike in zaslepljencem pokazati, da so se dali voditi za nos.

6. Veliškega pomena so tudi volilni odbori, ki naj se ustanove v vsaki občini, zlasti tam, kjer rogovilljo nasprotniki. In še eno: po končani zmagi se ne samo zmage veseliti, ampak porabiti priliko navdušenja in osramotiti na-

sprotnike s tem, da pokažemo ljudem, da nasprotnikom njihove laži niso prav nič pomagale. Po zmagi zlasti moramo delati naprej, da nasprotnika, ki je morda samo ranjen, popolnoma pokončamo.

To se mi je zdelo potrebno omeniti na podlagi skušenj, ki sem jih dobil ob priliki volitev v domači in sosednjih občinah.

J. Zabret

Političen pregled

JESENSKO ZASEDANJE DRŽAVNEGA ZBORA.

Prva skrb novega min. predsednika bo sedaj, da spravi skupaj večino, potrebno za trajno in uspešno delo državnega zbora, zakaj delo, ki čaka zbornice, je silno veliko. Kakor poročajo listi obsega delovni načrt vlade v prvi vrsti brambno predlogo, veliko gospodarsko akcijo v svrhu povzdige živinoreje, socialno zavarovanje, ki se bo predložilo z nekaterimi izpremembami, kanalsko vprašanje, ureditev uradnih plač in službenih razmer, proračunski provizorij, končno reformo poslovnika in pavšaliranje poslanskih dijet, tako da bi poslanci vlekli letno plačo.

O brambni predlogi se je že veliko pisalo, vendar bo le še vedno vzbujala veliko prahu. Z njo so dane mnoge olajšave kmetu, nalože se pa državi novi stroški, zato bo težko dobila dvotretjinsko večino, ki je zanjo potrebna. Večjega pomena pa je za naše kmetovalce, če se bo vlada resno spravila na delo za pomoč kmetom in njih živinoreji. Tako vlado bi naši poslanci z veseljem podpirali, kar pri dosedanji ni bilo mogoče. Za najširše ljudske sloje pa je najpomembnejše socialno zavarovanje. Vlada misli menda ta zakon predložiti zbornici že to jesen. Nekoliko sumljivo pa je, da se je že parkrat slišalo, da ga misli nekoliko modificirati (izpremeniti). Socialnozavarovalni odsek je lansko leto predložil po tehtnem premisleku vladni ta zakon v izpremenjeni in izboljšani obliki. Oglasili so se pa veliki podjetniki s svojimi pritožbami in skušali vplivati na vlado, da zakon zopet poslabša. Posebno so dobili ti ljudje korajžo po porazu dunajskih krščanskih socialcev, kajti soc. demokrate znajo taki mogotci že ustrahovati. Če se je vlada na to ozirala, bo zopet treba trdih bojev, da ne bo oškodovan naš kmet in naš delavec.

Vprašanje o pavšaliranju poslanskih dijet, o katerem smo že zadnjé poročali, je vlada menda že proučila. Voljna je določiti letno odškodnino 4800 K, dočim se od nekaterih strani zahteva 6000 K.

Nekateri listi tudi poročajo, da ima vlada sedaj namen sklicavati parlament v kratkih obrokih drug za dru-

gim, tako da bi vsako zasedanje le kratek čas trpelo, zato pa bi se državni zbor večkrat sestajal. Vlada misli na ta način lažje obvladati socialno-politične naloge, ki jo čakajo, poslanci pa bi dobili v neparlamentarni dobi priliko pečati se s svojimi stanovskimi posli.

ČEHI IN NEMCI.

Kakor smo že omenili, bo ena prvih nalog nove vlade, da uredi razmere na Češkem, ker je od tega zelo odvisno tudi delovanje državnega zbora. Poroča se, da je že odločen knez Thun, da začne v septembru pogajanja med Čehi in Nemci. Ti zadnji so se kazali nekaj časa sem prijazne sporazumu, ker so upali, da bodo odnesli boljši del, kajti pod Bienerthovo vlado so dosegli, kar so hoteli. Ko pa je zavela pod novim predsednikom Gautschem malo bolj zmerna sapa, ko novi mož ne misli samo na korist Nemcev in na škodo Slovanov, zagnali so nemški radikalci nov bojni krik, češ, da hočejo od vlade obveze, da bo zanje vse storila, kar jim je Bienerth obljubil. Iz tega kričanja se najlepše vidi, kako malo je bila Bienerthova vlada nepristranska. In še en razlog imajo nemški radikalci, da nasprotujejo spravi na Češkem. Čim bolj se narodi v Avstriji sporazumejo, tem močnejša je naša monarhija na zunaj. Tega pa vsenemci in radikalci nočejo, ker žele, da bi bila naša država odvisna od Nemčije in da bi potem tudi doma po svoje vladali. Zato nemški šovinisti nasprotujejo vsakemu sporazumu.

ŠTAJERSKI DEŽELNI ZBOR.

Znano je, da so slovenski katoliški poslanci tudi v štajerskem deželnem zboru začeli najodločnejši boj za pravice slovenskega ljudstva. Ker nemška gospodstvaželnost ni odnehala, moral se je deželni zbor odgoditi. Letos v jeseni bo znova sklican in tedaj bodo slovenski poslanci zahtevali obračun od deže. odbora štajerskega in deželne kmetijske družbe, ki se posebno trudita, da bi oškodovala slovenski del dežele. Slovensko ljudstvo na Štajerskem zahteva enakopravnosti tudi na šolskem polju in v drugih ozirih.

VOJNI MINISTER SCHÖNAICH.

Te dni poda vojni minister Schönaič cesarju svojo demisijo (odstop). Odstop tega sedemdesetletnega generala je nekaj posebnega zato, ker je odstopil na zahtevo prestolonaslednika Frana Ferdinanda. Prestolonaslednik je namreč precejšen nasprotnik Mažarov, katerim je pa ravno Schönaič vse dovolil, kar so hoteli. Poleg tega mož tudi ni imel pravega smisla za prenovljenje naše armade in naše mornarice, ki pa ravno prestolonasledniku leži pri srcu, ker se dobro zaveda, da je naša država tako ogrožena od sovražnikov, da jo le močna armada more vzdržati na ti višini, na kateri je. Da vojni minister že prej ni šel, je vzrok, ker ga je cesar visoko cenil. Ko pa si je mož toliko dovolil, da je judovsko časopisje pod njegovim okriljem začelo napadati pre-

stolonaslednika, je bila mera polna. Najbolj imenitno pri stvari pa je, da tisti, ki najhuje vpijejo na armado in vojaštvo, najbolj jokajo za vojnim ministrom, namreč — soc. demokratje.

HRVAŠKO.

Na Hrvatskem se pripravljajo na nove volitve. V ti deželi, ki ima na papirju več samostojnosti, kakor vsaka na jugu, gospodarijo Mažari na poseben način. Oni oz. njihov minister ima upliv na imenovanje bana, ban pa na uradništvo in s tem je pol dežele v mažarskih rokah. Kmet nima skoro nikake pravice v javnosti. Ker se pa hrvaški poslanci le ne dajo v zadostni večini vpregati v vladni voz, pošilja ban vedno znova sabor (tako se imenuje njihov državni zbor) narazen in razpisuje nove volitve. Ker so tudi Hrvatje sami zelo razkosani, je banu delo še olajšano. Za te nove volitve pa sta se združili »Stranka prava« in pa »Starčevićeva stranka prava«, da nastopita skupno pri volitvah. Ti dve stranki sta pravzaprav eno, ker imata isti program, toda neke osebnosti so doslej delale razpor. Na zadnjem shodu 10. t. m. pa so sklenili spravo. Ta stranka je naši S. L. S. najbližja po svojih načelih in ima za svoje voditelje može krščanskega prepričanja. Dogovarjali so se tudi s »Hrvatsko seljačko stranko« za skupen nastop, pa tu so zaenkrat še zmagali osebni prepriči nad splošno koristjo. Upajmo, da kmalu tudi na Hrvatskem pride ljudstvo do besede.

POGAJANJA O MAROKU.

Maroško vprašanje se bo morda le mirno rešilo. Po daljšem odmoru so se zopet začela pogajanja med francoskim poslanikom Cambonom v Berlinu in nemškim državnim tajnikom Kiderlen-Wächter. Del časopisja že piše na podlagi informacij iz diplomatskih krogov, da sta se Nemčija in Francija že sporazumeli v glavnih točkah in da je urediti le še nekatere podrobnosti. Vendar bodo ta poročila najbrž malo pre nagljena.

ALBANSKA VSTAJA.

Za enkrat je zopet mir. Albanci so se podali, ker niso dobili nobenega zaveznika, vendar bo pod žerjavico tlelo naprej in o prvi priliki pograbiyo ti zatirani narodi zopet za orožje. Neki vstajški odbor pa celo že sedaj razglašja, da se bo vstaja nadaljevala.

RAZMERE NA PORTUGALSKEM.

Neki časnikar, ki je pobegnil iz Portugalskega piše: V ječah je na Portugalskem zaprtih do 3000 uglednih ljudi. Denarni polom je neizogiben. Brez vsakega pooblastila je vlada izdala ogromne množine papirnatega denarja in vzdržuje kurze (vrednost) samo s pomočjo večjih bankirjev. Za vzdržavanje reda ob meji in v deželi sami je treba po izjavi finančnega ministra 90 milijonov frankov na mesec. Tako je v obljubljeni deželi svobodomiselnosti.

ŠPANIJA.

V mestu Tangerju so se na španski križarici »Numancia« v noči od 1. do 2. avg. uprli mornarji, ki so hoteli odpluti proti Valenciji in Barceloni, da tudi tam zanete upor. Upornike so sicer užugali in obsodili, vendar pa je to znamenje, kako gnile so razmere tudi na Španskem in kam pripelje vedno hujškanje svobodomiselnega časopisja. Poroča se, da se je upor pripravljval tudi na drugih ladjah in med moštvo na suhem.

LISTEK

Krmar Milanovič.

Prosto po Russellovem romanu »Krmar Holdsworth«.

(Dalje.)

»Ah,« je dihnil globoko, »kako dobro mi je storila ta pijača. — Vendar kaj pomaga,« pristavi takoj ves obupan, »saj moramo biti prepričani, da nobeden izmed naju ne bo mogel kedaj pripovedovati o teh strašnih dnevih.«

Dečka je pijača omamila, da je zaspal. Zato je menil Milanovič, da je sedaj najpripravnější trenutek, da spravi mrtvo vdovo k večnemu počitku. — »Zamjan,« je pošepetal mornarju, »vstopi se pred spečega otroka, da me ne bo mogel videti, če bi slučajno odprl oči; pokopati hočem namreč njegovo mater.«

Mornar je storil, kakor mu je bilo rečeno. Milanovič je prijel mrtvo truplo, ga položil na rob čolna, zmolil en očenaš za dušo rajnice in nato je truplo lahno zdrsnilo v morske valove, ki so ga v trenutku zagrnili.

»Četrta žrtev,« je vzdihnil tožno Milanovič: »sedaj smo še trije! O Bog, o Bog, usmili se nas!«

Zamislil se je. Njegove misli so letele takoj v daljavo k njegovi mladi ženi. Srce mu je hotelo počiti, ko je mislil, kaj bode z njo, če on pogine. Noč in dan misli nanj, ga spremlja s prišrčnimi molitvami in komaj čaka, da pride čas, ko bodo rožice zopet cvetele, ptice znašale svoja gnezda, ko jo boče vsako jutro svetlo solnce, pozdravilo s sladkimi besedami: »Danes morda pride, danes ga bočeš zopet pritisnala na svoje srce!« Kako bo njeno ljubeče srce preneslo grozoviti udarec, kadar bo izvedela, da se je »Adrija« razbila in potopila.

To so bile one misli, ki so mu neusmiljeno trgale srce, da mu je skoraj zastajala sapa. Spoznal je kmalu, da ne sme tega premišljevat dalje, ako noče zblazneti. Zato stopi k dečku in reče Zamjanu, ki je še vedno zvesto stal pred njim: »Stvar je končana.« Nato je sedel h krmilu in zrl v spečega

dečka. Ta se kmalu zdrami in začne klicati mater. Milanovič ga vzame v naročje, pritisne glavico na svoje prsi in ga poljubi na čelo: »Tvojo mamico, ljubček moj, je vzel ljubi Bog in jo peljal k tvojemu očetu.«

»Toda ljubi Bog je tam gori in moj atek tudi,« zajoče Zdravko in pokaže s prstom proti nebu, »torej sem sedaj popolnoma sam.«

»Ne, srček, nisi sam, nisi zapuščen, zakaj si moj, popolnoma moj; ne jokaj, saj te imam prav tako rad, kakor mamica.«

Te besede so Milanoviču stiskale srce kakor najkrutejše norčevanje, kajti kaj je mogel storiti, da bi pokazal otroku svojo očetovsko ljubezen in skrb? Posadil je dečka, prijazno se mu smehljajoč, na tla, sam pa se je onemogel zgrudil na sedež, kjer je slonel v neki polzavesti do opoldne. Tedaj je Zamjan zopet zahteval ruma; Milanovič je nalil tri male merice in primešal par kapljic morske vode.

Zdravko se ni ganil z mesta, kamor ga je bil Milanovič posadil; v čolnu ni več videl svoje matere, vendar pa se mu je dozdevalo, da mora biti v vodi, kajti zrl je tako nepremično na njeno površje, kakor da bi pričakoval, da bo vsak trenutek vstala poleg čolna iz vode njena mila podoba. Nehal je jokati, kajti posušile so se mu vsled splošne oslabeledosti celo solze. Če si pogledal blede, ozki obrazek, krčevito se stresajočo glavico, tanke, mrtvo viseče roke, tedaj bi mogel samo želeči, da bi Bog kmalu rešil ubogega otroka iz grozovitega trpljenja, ako ne namerava v kratkem poslati pomoči.

Minulo je popoldne, solnce je utonilo v mirno morsk gladino. Ko so še zadnji žarki rdečili nebo, so priletele od juga morske ptice in letale nekaj časa nad čolnom, nato pa zopet med hripavim kričanjem odletele. Malenkosten je bil ta dogodek, a vplival je poživlajoče na oba, ki sta se bila že skoraj odvadila živih bitij. Vsaka najmanjša stvarca se jima je zdela važna in pomenljiva. Zato sta tudi sedaj začela govoriti in premišljavati, kaj naj bi pomenile ptice. Dolgo sta se pogovarjala in se tolažila z različnimi nadami, dokler ni zopet lakota potrkala na duri. Zamjan pograbi kos premočenega kruha, ki se je bil med tem na solncu posušil, in ga ugrizne; toda bil je grenek kakor žolč, da ga je takoj zopet izpljunil, kajti lakota za trenutek še ni bila dosegla vrhunca.

Na morje je legla zopet noč — blagodejna in svetla. Niti najmanjšega oblaka ni bilo opaziti na zvezdnatem nebu. Milanovič in Zamjan sta se udala v svojo usodo, križem položila na prsi roke in zaspala, ali bolj rečeno, zadremala v neki polzavesti, tako da bi bil vsakdo mislil, da se morata vsak hip iz tega položaja preseliti smrti v roke. Semintja se je kateremu izvil iz prsi težek, obupen vzklík, ki je motil smrtno tišino

Deček je zdrsnil s svojega sedeža in na obrazu obležal na tleh; a niti Milanovič, niti Zamjan ni tega opazil. Tako je prešla noč.

DESETO POGlavJE.

Od šestega do devetega dne.

Proti jutru se je prvi vzbudil Zamjan. Ozrl se je proti vzhodu in strmeč obstal. Nekaj minut je nepremično gledal v isti smeri, kar hipoma pa mu izpreleteli po bledem obrazu čuden, divji nasmeh. S svojimi koščeni prsti pograbi Milanoviča za ovratnik, ga strese in mu proti oni točki kazoč kliče:

»Pokonci, krmar, pokonci! Poglejte vendar, zemlja je v bližini! Vidim hiše in drevesa! . . . Oh, kako lepo zeleno je vse! — Za Boga, vzbudite se vendar!«

Milanovič je prestrašen planil pokonci in napenjal vse svoje moči, da bi prepodil omotico, v kateri je ležal vso noč. Pogledal je v smeri, katero mu je bil označil Zamjan, mencial si je motne oči in zopet napeto gledal, a le brezmejna in prazna morska plan se je nudila njegovim očem.

»Naprej, naprej, z vesli na dan! Bog, kako lepo drevje, kolika krasota! Tam dobimo vode v obilici! Kako slastno jo bom pil, komaj že čakam! — Ali nas ljudje še ne bodo opazili, kaj? Halo!«

Potegnil je z glave klobuk in ga kakor brezumen vihtel po zraku. Naenkrat pa mu omahne roka — glavo pomoli daleč naprej, osteklenele oči se mu pa izbulijo, kakor bi hotele stopiti iz očesnih jamic. »Vse je preč, vse je preč!« mu je izvilo iz prsi, nato se je pa hropeč zgrudil na tla.

Milanoviča je ta prizor tako pretresel, da se je začel po vsem životu tresti; šele čez nekaj minut se je zopet pomiril. Zagledal je na obrazu ležečega dečka, stopil je k njemu in ga varno položil poleg sebe na klop. Ko mu je pa pri tem pogledal v obraz, obšla ga je silna tesnoba in bridkost, kajti drobn obrazek je imel že vse znake bližajoče se smrti. Lepe oči, ki so mu vedno vzbujale najslajše spomine na njegovo mlado ženo, so bile ugasnile. V koliko radost mu je bilo, kadar je dečko razposajeno skakal po »Adriji« in pritekkel k njemu, da se je z njim igral ali poslušal zanimive povesti in zgodbe. Kako ganljivo je bilo opazovati iskreno ljubezen otrokovo, katero je ta gojil do svoje mamic. Sedaj pa je ležal umirajoč pred njim, navezan samo še na njegovo skrb in ljubezen, a prav nič, prav nič ni mogel storiti, da bi ohranil mlado življenje. Umiral je nesrečni otrok, stiskan od žeje in lakote, mučen od bolesti vsled smrti mame, katere ljubezen bi mu bila osladila zadnje trenutke in na krilih molitve prenesla njegovo nedolžno dušico v nebeške višave.

Globoka žalost je trgala Milanoviču njegovo občutljivo srce, ko je sklonjen čez otroka v pretrganih stavkih govoril:

»Ljubi moj Zdravko — poglej me vendar še enkrat — povej mi, kje te boli? — V vratu? — O ubogi, nesrečni moj otrok!«

Solze so mu zalile oči. Vzel je robec, ga pomočil v morje in ga položil dečku na vrat. Ta je bil še toliko pri življenju, da se je zdelo, da še čuti ljubezen svojega prijatelja, kajti obrnil se je proti njemu, kakor bi se hotel k njemu pritisniti, lahko se je nasmehnil, govoriti pa ni mogel. Milanovič je bridko vzdihnil in se začel z obupnim pogledom ozirati po obzorju, kakor bi od te ali one strani morala priti od Boga poslana ladja, da bi vsaj v zadnjih trenutkih rešila nedolžnega otroka.

Pretekla je dolga, mučna ura, a stanje otrokovo je bilo skoraj neizpremenjeno, vendar pa so bila vsa znamenja vedno jasnejša in so pričala, da nastopi smrt vsak trenutek. Obrazek je bil vedno manjši in drobnejši, a obdržal je vedno še svoj prejšnji otroški izraz in mik. Ako bi bili primerjali z njim zunanost obeh mornarjev, bi bili mnjenja, da sta onadva mnogo bliže smrti; kajti oba sta bila sama kost in koža, blede ko smrt in naravnost strašna s svojimi osivelimi in zmršenimi lasmi in bradami, z belimi, oteklimi in razpokanimi ustnicami in s črnim obročkom okrog osteklenelih oči.

Zamjan je zopet prišel k zavesti, a vendar še vedno ležal onemogel na tleh in gledal nepremično v nebesni obok. Milanovič je sedel poleg svojega ljubljenečka in mu z vodo močil obraz in vrat; hotel mu je tudi ustnice zmočiti s kapljico ruma, a deček se je obrnil v stran.

Lakota se je bližala svojemu višku in je že presegala vse Milanovičeve moči. Da bi jo nekoliko utešil, sezuje z največjim naporom z nože črevelj, odreže kos usnja in ga začne griziti. To je nekoliko pomagalo in zmanjšalo za hip neznosno muko.

Ko se je začel dan nagibati proti večeru, je žeja pri vseh ponehala. Izkušnja namreč uči, da traja žeja najprej dva ali tri dni, nato pa preide v neko brezčutnost, da potem čez nekaj ur zopet nastopi s podvojeno silo in krutostjo, ki muči človeka do smrti.

Pred solničnim zahodom je začel deček kakor v sanjah govoriti, a njegove besede so bile večinoma nerazumljive. To je trajalo kake pol ure, dokler se mu ni zopet povrnila zavest. Milanovič je naslonil njegovo glavo na svoja kolena in mu krenil obraz proti zahajajočemu solncu, ki se je prav v istem hipu dotaknilo obzorja. Otrok je zrl v gorečo oblo, in ko je ta izginila, v morju, je z otožnim krikom iztegnil za njo svoje ročice. Nato se je njegovo telesce začelo krčevito tresti in Milanovič je spoznal, da je smrt v bližini. Poljubil je blede čelo, deček se je še enkrat nasmehnil in s tem nasmehom je odplul njegov duh nad zvezde, k očetu, k mamic . . .

Ko Milanovič ni mogel več dvomiti, da je njegov mladi prijatelj res mr-

tev, mu je slekel suknjič, mu z njim pokril obraz in ga položil na tla. Razburjenje vsled tega je bilo toliko, da se je skoraj brezzavesten zgrudil na klop. Zamjan se je s težavo priplazil k njemu in mu ponudil nekoliko ruma. V steklenici je ostalo samo še par požirkov.

»Krmar,« pravi hropeč Zamjan in nastavi ustnice prav na Milanovičeva usta, »če umrjem pred vami, vrzite moje truplo takoj v morje! Ne vidim namreč rad, da bi cele tedne valovi gonili po morju čoln z mojim truplom, katero bi le s studom in grozo gledali, ako bi slučajno naletela nanj kaka ladja.«

»Ne bom doživel, da bi ti mogel izkazati to uslugo. Meni se prav nič ne zdi, da bi mogel še kaj dolgo prenašati to grozovito trpljenje.«

»Da, da,« je kimal Zamjan, »prokletstvo božje je nad nami.«

Znočilo se je hitro. Proti deseti uri je od severa zapihala lahna sapica, ki je prijetno hladila razgreta čela obeh pomorščakov. Čoln se je vsled tega obrnil proti jugu in ker je bilo morje mirno, čoln ni potreboval krmarja, kar je bila velika sreča, kajti Milanoviču so kmalu omahnile roke in izpustile krmilne vrvice. Obšla ga je zopet omotica, ki mu sicer ni vzela vse zavesti, vendar mu pa otemnila posamezne čute. Naslonil se je na čolnovo steno, sklonil glavo in zaprl oči, da je bil kakor mrtev. Zamjan se je sesedel ob jamboru in v čolnu je zavladovala smrtna tišina.

Sapa je pihala celo noč, prenehala

proti jutru, nato pa zapihala od zahoda. Čoln se je nagnil, kar je zdramilo oba moža, ki sta z zadnjimi svojimi močmi naravnala jadro in tako čoln obrnila pred veter.

Solnce se je dvigalo na nebesnem oboku. Zamjan se je splazil k mrtvemu dečku in ga začel otipavati.

»Kaj počenjaš tu?« zavpije Milanovič.

»Gledam, če nima morda v žepih koščeka kruha,« je mrmral Zamjan in divje ošinil s pogledom svojega tovariša.

»Svetujem ti resno, ne dotakni se mi ga nikdar več!«

Nevoljno in godrnjajoč se je ta pomaknil zopet nazaj na svoje prejšnje mesto ob jamboru, a svojega pogleda pa ni premaknil niti za hip od mrtvega trupla.

Milanoviča je obšla groza, ko je opazil njegov nepremični pogled. Sklonil se je na kolena, potegnil dečku raz obraz suknjič in ga še enkrat pazljivo motril, da bi se prepričal, ako je v resnici mrtev. Nato ga je vzel v naročje, da bi ga pustil zdrkniti v morje. V tem trenutku pa skoči Zamjan in ga po-grabi za roko. Njegov obraz, kateremu je že trpljenje dajalo strašen izraz, je izgledal skoraj peklensko, ko je hlastal z ustmi, predno je mogel izpregovoriti kako besedo.

»Kaj nameravate s truplom? Obdržimo ga raji!« je zakričal hripavo.

»Zakaj?« zavpije Milanovič in mu pogleda v oči.

Zamjan sicer ni ničesar odgovoril, a odgovor je bil brati v njegovih očeh.

Milanovič mu je obrnil hrbet in dvignil truplo na rob čolna, a v istem hipu popade taisto Zamjan z obema rokama.

»Pes, rečem ti, izpusti takoj!« zakriči divje Milanovič; a ta je kakor divja zver držal in škripal z zobmi. Da bi svojega ljubljenca obvaroval pred dejanjem, ki mu je pretilo od blaznega nesrečneža, zbere Milanovič za hip svoje nekdanje moči. Močan udarec z nogo je vrgel Zamjana na tla, da so zaškripale klopi, on pa je kakor mrtev obležal.

Tresoč se po celem telesu se je Milanovič sklonil čez čoln in mrtvo truplo dečkovo je zdrknilo v morje. Ko so valovi zakrili njemu tako drago telesce, tedaj se mu je zdelo, da je sedaj prišla vrsta nanj. Zdihujoč se je sesedel na sedež in solze so mu zalile oči.

Vendar pri življenju je bil še vedno in dokler srce še bije, zahteva narava svoje pravice. Mučna lakota ga je popoldne zdramila iz omotice, ki se ga je bila polastila. Smrtno truden se je vendar vzravnal, obrisal si z ust peno in videl, da je ta krvava. Željno in obupno, kakor preganjana zver, je preiskaval z očmi posamezne kote v čolnu, kje bi bilo kaj dobiti. Vendar zaman! Samo na dnu čolna se je svetlikala in šumela voda, katere ni bilo mogoče iz čolna izmetati. To šumenje je povečalo hrepenenje po pijači do neznosnosti. Kakor blisk mu je šinila v glavo neka misel. Potegnil je nož, prerezal si roko, nastavil na rano usta in tako z lastno krvjo tolažil žejo.

(Dalje prih.)

RAZGLED PO DOMOVINI

Bolezen sv. očeta. Sv. oče Pij X. je v zadnjih dneh vsled prevelike vročine precej hudo obolel. Sivolasni starček je več dni zelo slabo spal ter vžil le prav malo hrane. No, bolezen se je sedaj na bolje obrnila in je upanje, da nastopi kmalu popolno zdravje. — Kakor vedno, so bili tudi sedaj liberalci zelo v skrbeh, in njihova glasila so že pripovedovala, kdo bo naslednik sedanjega papeža. Pa naj kdo reče, da niso liberalci tesno zvezani s cerkvijo! Tako tesno, da bi najraje videli, da bi že danes umrl zadnji poglavar katoliške cerkve. Le žal, da se jim ta želja ne izpolni še tako kmalu, kajti skala svetega Petra stoji trdneje, kot kedaj poprej!

Česa ne vidijo naši »prijatelji«? Na vseh koncih se zabavlja proti draginji mesa ter kmetu, ki je baje edini povzročitelj sedanje splošne draginje. Najraje potipajo one barone, ki so pred kratkim zopet podražili sladkor za celo krono pri 100 kg. Od junija sem

je poskočila cena sladkorju, ki ga delavec skoro tako neobhodno rabi kot meso, za celih 7 kron pri 100 kg. Teh sladkornih baronov pa liberalci in socialisti ne vidijo. Ze vedo zakaj! Kajne, roka roko umije!

Hud poper. Naši socialni demokratje zabavljajo vseprek čez vero in duhovnike in smeše delavce, ki se še niso popolnoma pogreznili v blato brezverstva. Kaj pa njihovi glavni voditelji? Na nekem velikem shodu v Nemčiji je govoril te dni sloveči angleški socialist Mertens med drugim te-le besede: »Tako močno gibanje kakor je socialnodemokratično, ne bi smelo krščanske vere zatajevati, ako hoče na človeštvo trajen vpliv imeti. Če hoče soc. demokracija ljudstvo izboljšati, mora pustiti in sama na to delati, da se ljudstvo preobraža po veri. Napadati krščanska veroizpovedanja, bodisi protestantsko, katoliško ali drugo, to ni posel socialne demokracije. Kjer je sovraštvo, ne more nič dobrega uspevati.«

— Hud poper, kajne, za socije, ki zahtevajo sedaj že odpravo zvonjenja po naših cerkvah.

Dunajski nadškof kardinal Gruša je umrl minulo soboto, dne 4. avgusta, v visoki starosti 91 let. Pogreb njegov minulo sredo je bil velikanski. Njegov naslednik postane svojedobni tržaški škof msgr. dr. Fr. Nagl, ki je že sedaj opravljal vse nadškofijske posle.

Kolera še vedno straši po Trstu in nekaterih obmorskih mestih. V Trstu zbolijo za to boleznijo vedno več ljudi. Kolero so zanesli iz Italije, kjer posebno hudo razsaja ob sedanji vročini. Kljub temu laška vlada ničesar ne stori proti razširjenju bolezni in vedno bolj vabi v Rim slaviti prstozidarstvo in polni žepa lačnim Lahonom.

Občni zbor »Slov. dij. zveze« in abiturijentski sestanek dne 26. in 27. avgusta v Domžalah. Ker je veliki shod slov.-hrvaške mladine v Ljubljani preložen na prihodnje leto, se vrši dijaški sestanek v Domžalah, in sicer s slede-

čim sporedom: V soboto dne 26. avgusta jutraj ob 1 četrt na 9 dohod (odborniki Slov. dij. zveze in abiturijenti igralci pridejo že v petek popoldne). Ob pol 10. uri občni zbor »Slov. dij. zveze.« — Popoldne ob tretji uri vzporedno zborovanje sekcij: a) literarne, b) organizacijske, c) narodno obrambene. Zvečer prijateljski sestanek, ki ga priredijo abiturijenti s sodelovanjem orkestra slav. Domžalske godbe. — V nedeljo dne 27. avgusta dopoldne ob 8. uri sveta maša. Ob pol 10. uri zborovanje abiturijentov. Popoldne ob pol 4. uri Medvedova igra »Za pravdo in srce«, igrajo abiturijenti. Po igri veselica, pri kateri sodeluje slav. domžalska godba. Opozarjamo tovariše, da se udeležijo tega pomembnega sestanka v obilnem številu. Oglasijo naj svojo udeležbo gotovo tekom tega tedna na naslov: Slov. dij. zveza v Ljubljani, Vrhovčeva ulica št. 11.

Čudovita rešitev. Dne 7. t. m. je z ograje v savskem kopalnišču v Zagrebu padel v vodo nek 12leten deček in voda ga je takoj potegnila pod splav, na katerem stoji kabine. Po nekaj grozopolnih sekundah se deček na zapadnem bregu živ prikaže izpod splava. Rešitev je tem bolj čudovita, ker si na tem mestu z največjo težavo pomaga izurjen, odraščan plavač, a deček ne zna prav nič plavati in so smrtno nevarni tudi žebli, ki mole iz lesa.

Pes odkril zločin. V Batajnici pri Zemunu je neka 17letna dekla povila nezakonsko dete, je zadušila in nato pokopala na vrtu svojega gospodarja. Domači pes je zasledil zločin in prišel glasno lajajoč s krvavim in od zemlje umazan gobcem h gospodarju, ki mu je takoj sledil. Pes se je ustavil na mestu, kjer je zavohal mrtvo dete in je izkopal ter ogrizel. Dekla je zločin takoj priznala.

Radi dvakratnega umora je bil minuli petek v Varaždinu obsojen Ignacij Kavor na dosmrtno ječo in 1600 kron odškodnine svojemu polbratu in polsestri, ki ju je težko ranil. Kavor je minulo zimo ponoči zavratno s sekuro ubil svojega očeta in mačeho ter z istim orodjem ranil polbrata in polsestro. Nesrečnež je oče osmih otrok in je bil vedno skrben, delaven in pošten mož, ki je živel samo svoji družini. Očeta je smrtno zasovražil, ker je menil, da ga je namenoma oškodoval pri materini zapuščini. Praval se je zato z očetom, a izgubil, dasi je sam njegov odvetnik izpovedal, da se mu je pri zapuščini res zgodila krivica.

Samoumor. V stranišču v deželnem dvorcu v Ljubljani se je obesil dne 5. avgusta samski stavbnik diurnist Franc Plicker, rojen leta 1844. v Ložu in pristojen v Ljubljano. Na lice mesta došla policijska komisija je konstatovala smrt in odredila, da se je truplo odpeljalo v mrtvašnico pri Sv. Krištofu.

Novice iz Amerike. Poročila sta se dne 24. julija v Jolietu Nikolaj Klepec in Ana Jaklič, oba iz župnije Podzemelj. — Ponesrečili so se: Janez Vr-

tačnik v premogokopu v Burdine, Pa., zlomilo mu je levo nogo; Josip Kranjc v Clevelandu je v spanju padel s tretjega nadstropja in si zlomil roko ter dobil več notranjih poškodb; 19letnega Ivana Markusa je dne 21. julija zasula plast v premogovniku v Bridgeportu O. Bil je takoj mrtev. — Umrli so nadalje: V Chisholmu, Minn., Lovrenc Kern iz Zaloga, fara Šmarje na Dolenjskem. — V Franklinu, Kans., je umrl dne 22. julija Anton Stromlan iz Vač pri Litiji. V Ameriki je bival devet let. V stari domovini zapušča brata in sestro, v Ameriki pa žalujočo ženo in dva otroka. — V Meadow Lands, Pa., je umrl po kratki in mučni boleznii Josip Jurjevič, doma iz Št. Mihela pri Hrenovicah na Notranjskem. — V Calumetu je umrl Slovenec Štefan Jerman, 19 let star. V Clevelandu so pokopali 28letnega Antona Murna iz Vel. Lašč in Franceta Tomšiča iz Srobotnika pri Vel. Laščah, v Hibbing, Minn., pa Franceta Pleše.

Razglas o sprejemu gojenk v gospodinjsko šolo c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani. Meseca oktobra se otvori štirinajsti tečaj gospodinjske šole, ki bo trajal 11 mesecev. Gojenke morajo stanovati v zavodu, ki je pod vodstvom č. gg. sester iz reda sv. Franciška. Zavod je v posebnem posloju poleg Marijanišča na Spodnjih Poljanah v Ljubljani. Pouk, ki je slovenski in brezplačen, zavzema poleg verouka, vzgojeslovja, ravnanja z bolniki, spisja in računstva vse one predmete, ki jih mora umevati vsaka dobra gospodinja, zlasti se pa poučuje teoretično in praktično o kuhanju, šivanju (ročnem in strojnem), pranju, likanju, živinoreji, mlekarstvu, vrtnarstvu itd. Gojenke se istotako vežbajo v gospodinjskem knjigovodstvu ter v ravnanju z bolniki in z bolno živino. Gojenke, ki se žele učiti nemškega jezika, dobe v tem predmetu brezplačen pouk in priliko, da se v enem letu zadosti privadijo nemškemu jeziku. Gojenka, ki bo sprejeta v zavod, plača na mesec za hrano stanovanje, kurjavo, razsvetljavo, perilo, to je sploh za vse, 30 kron, ali za ves tečaj 330 K. Prošnje za sprejem, ki jim je priložiti šolsko in zdravniško spričevalo ter obvezno pismo starišev, oziroma varuha, naj se pošljejo do 10. septembra t. l. glavnemu odboru c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani.

Novo osrednje pokopališče dobe v Mariboru. Komisija je dne 7. avgusta določila v to svrhu 20 oralov sveta na Teznu ob ptujski cesti.

Nesreča pri kopanju vodnjaka. Dne 1. avgusta je tik pokopališča v Kopru Janez Rojc, posestnik iz Gažona, kopal z dvema sinovoma vodnjak na posestvu koperskega lesnega trgovca Almerigonja. Kake štiri metre globoko se posuje cela plast zemlje in kamenja nanj. Nesreča je hotela, da je padel na ostrino zraven ležeče motike, ki se mu je zasekala globoko v prsi. Na vpitje mlajšega sina, ki se mu ni nič žalega

zgodilo, se spusti starši sin v jamo, kjer sta z veliko težavo izkopala napol mrtvega očeta. Prepeljali so ga v mestno bolnišnico v Kopru, kjer je revež v kratkem izdihnil, žal nepreviden. Nesrečnež zapušča vdovo s petimi otroci.

Oče in sin zgorela. V Adriancih na Štajerskem je gorelo poslopje kmetovalca Franceta Luci. Posestnik je planil v ogenj, da reši živino, pri tem je pa dobil take opekline, da je umrl. V ognju je zgorel tudi njegov petletni sinček, ki je planil za očetom v ogenj.

Mater zabodel. Neki Marko Grubissa v Pazinu se je sprl s svojo materjo, ker je morala radi nje njegova žena zapustiti hišo. Zagrabil je kuhinjski nož ter ga zabodel materi trikrat v prsa. Ni upanja, da bi mati okrevala.

Grozen požar. Dne 9. t. m. ob 10. uri dopoldne je začela goriti tovarna linoleja pri Sv. Marku v Trstu. Požar je objel vsa tri nadstropja, nakar se je udrla med groznim hrščanjem streha. Ogenj se je raztegnil tudi na sosedno poslopje in je do sten popolnoma uničil. Po triurnem neumornem delu vseh tržaških brigaden se je posrečilo ogenj lokalizirati na omenjeni dve poslopji, pri čemur so bili ranjeni štirje delavci in en redar. Škoda se ceni na okroglo pol milijona kron.

Škropljenje trt po toči. Deželni odbor kranjski je doslej podpiral vinogradnike, katerim je toča napravila škodo v vinogradih na ta način, da jim je nakazal primerno količino modre galice ali pa jim povrnil nabavne stroške. Pri tem se je pokazalo, da so uspehi na tem polju le tedaj mogoči, ako ima vsak vinogradnik vsaj toliko modre galice doma pripravljene, da v slučaju toče lahko takoj, po možnosti že drugi dan, trte škropi. Če naj posestniki po toči šele delajo prošnje na deželni odbor, ta pa o stvari poizveduje, se utegne zgoditi, da dobe vinogradniki galice šele čez tedne, ko je škropljenje že prepozno. Zato je dež. odbor sklenil vinogradnikom priporočati, da se v svojo lastno korist preskrbe s potrebno količino modre galice, ki jo lahko takoj po nastali škodi rabijo. Deželni odbor je pripravljen, v kolikor mu bodo dopuščala v ta namen dovoljena sredstva, revnejšim vinogradnikom, katerim je toča napravila znatno škodo, dovoliti potem podporo, odgovarjajočo količini modre galice, ki so jo v svojih vinogradih v resnici uporabili.

S puško nad ponočnjake je šel 7. t. m. Janez Kužnik, posestnik v Lokvah pri Dobrniču. Bilo je ob 1. uri ponoči. Imenovani je streljal na razgrajče. Zadel je 23letnega Janeza Kravčar z Luže. Prepeljali so ga v bolnišnico usmiljenih bratov, kjer se je dognalo, da je nesrečnež prestregel 11 svinčenih zrn.

Živinski kuga slinovka se razširja po mariborskem okraju. Zanesel je kugo s svojo živino v okraj baje neki živinski mešetar na Ranci pri Pesnici. Okuženih je do sedaj že šest občin.

Suša po Dolenjskem in Notranjskem je že tako občutna, da preti kmečkemu prebivalstvu res prava katastrofa. Otava se je na steblo skoraj posušila, ajda ne more rasti, okopavine so v rasti zastale, fižol ne more delati stročja in sadno drevje se kar suši. Česplje, ki so obetale tako lep pridelek, odpadajo v veliki množini. Res, da je bila prva košnja obila in tudi žito je dobro uspevalo, toda, če ne bode kmetovalec pridelal pese, korenja in repe, ne bode mogel prerediti prašičev. Vsled suše imajo prašiči silno nizko ceno.

Zastrupil se je v Trstu 63letni Peter Görz. Prepeljali so ga v bolnico, kjer pa je po dveh urah umrl.

Mrtvega so našli 32letnega bivšega uradnika neke tržaške zavarovalnice Henrika d' Allesandrini v njegovem stanovanju. Vzrok smrti je neznan. Pokojnik se je baje večkrat izrazil, da si konča življenje.

Velik požar v Sarajevu. V Sarajevu je 8. t. m. pogorelo 7 hiš. Gorelo je v bližini tobačne tovarne. Požar so pogasilji šele po velikem trudu.

Konja sta utonila v Ljubljani pri kopanju na Fužinah gostilničarju in posestniku Kalinšku, vulgo Štajercu.

Požar. Dne 2. avgusta t. l. je pogorela prodajalna Franc Zeleznika v St. Lambertu pri Litiji. K sreči so ogenj udušili, drugače bi pogorel ves St. Lambert z župniščem in cerkvijo. Sodijo, da je zažgal neki tat, ki je odnesel tudi 500 kron denarja in nekaj drobnarij. Denar so pozneje našli na njivi. Škoda je znatna. Dne 8. avgusta je pogorelo v pol ure oddaljeni vasi Jablani pet posestnikov, in sicer popolnoma s stanovanji in gospodarskimi poslopji. Zgorela sta dva otroka in nekaj živine in prešičev. Pogorele so hiše: Tomeljeva, kjer se je vnelo, ko je gospodinja zakurila peč za kruh, dalje Ipavčeva, Korošičeva, Dražnikova in Komarinova. Štirje so bili zavarovani za male vsote, eden pa čisto nič. Obilnih milodarov prosi župni urad St. Lambert, p. Sava.

Tatvina med železniško vožnjo. Med vožnjo iz Prestranka v Sežano je splekel vsled prevelike vročine nek gospod telovnik, v katerem je bila ura in zlata verižica. Odložil je tudi ročni kovčeg s perilom, v katerem je bilo par zlatih naočnikov in par ključev. Vse te reči pa so mu ukradli neznani tatovi, klasi so bili v vozu še trije potniki, a niso ničesar opazili.

Kolera v krško-rajhenburškem-leskovškem okraju? Poroča se, da se je pojavil slučaj kolere v okraju Krško-Rajhenburg-Leskovec. Glavarstvo v Brežicah je ukazalo zapreti brežiški most čez Savo in Krko in je nadaljni promet v tem okraju ustavljen.

Razne nesreče. Še ne tri leta starega fantička Ivana Zeleznika, kajzarjevega sina v Veliki Lašni je nesel doma njegov 10 let stari bratec po stopnicah. Pri tem je padel in si je otrok zlomil levo nogo. — Hlapec A. Tavčar, ki je hotel v Mojstrani vdariti neko žensko, zadel je pa z desno roko v šipe

okna in se nevarno obrézal. — Dninarja Lorenca Simona je v Čemšeniku, ko je pri Grošelju dninaril, mlatilni stroj za predpasnik zagrabil in ga na spodnjem delu života nevarno poškodoval. — Oženjeni dninar Jožef Klemenc je bil 9. t. m. nekoliko vinjen. Šel je k sosedu Kobalu v Zg. Kašlju ogledavat mlatilni stroj. Ko ga je jel otipavati, zagrabil ga je stroj za levo roko in mu jo poškodoval. — Marija Trškan, posestnika žena v Zagradišču je zlezla na drevo hruške obrirat. Pri tem je pa padla z višočine 4 m tako nesrečno, da se je onesvestila in telesno poškodovala. — Marija Marolt, bajtarja hči je šla k Sv. Jakobu ob Savi k maši. Na poti jo je pa neki kolesar, ki je privozil iz Pšate, zadel in jo na desni rami poškodoval. — Magd. Potokar, posestnika žena v Podlipoglavju, je gonila konje pri mlatilnem stroju. Vsled nepazljivosti jo je pa zagrabil stroj in ji zmečkal štiri prste desne roke.

Žrtev strele. V četrtek, dne 10. avgusta, je v puljski okolici ubila strela 51letnega kamnoseka Pauletta. Bil je takoj mrtev.

— **Sebi in drugim nevaren človek** je delavec Franc Urankar iz Šmartna v Tuhinju, kjer ima zadolženo kajžo, v kateri stanuje z družino. Dne 1. t. m. se je hotel obesiti, kar pa mu je žena zabranila. Radi tega je svojo ženo vedno preganjal ter ji grozil, da jo bo ubil. 3. t. m. pa se je Urankar pripravil, da bi zažgal svojo bajto. To pa se mu ni posrečilo, ker ni mogel doseči slamnate strehe z rokami ter so mu tudi domači branili. Nek orožnik, ki je prišel mimo, ga je aretoval ter izročil sodišču.

Samomor služkinje. Služkinja Škalamera v Puiju je pila v samomorilnem namezu karbolno kislino in je vsled notranjih poškodb v deželni bolnišnici umrla, ne da bi bila izjavila, kaj da jo je gnalo v smrt.

Mašniško posvečenje je prejel dne 10. t. m. v knezoškofijski kapeli č. gospod Fran Walland, diakonat pa č. gg. Jož. Loska in Ludovik Kwapulinski, vsi trije iz salezijanske družbe.

Podeljena je župnija Krško č. gospodu Alojziju Kurent, župnemu upravitelju istotam, župnija Ziri nad Šk. Loko pa č. g. Josipu Logarju, prefektu v knezoškofijskem zavodu v Št. Vidu.

Cesarjev rojstni dan pade letos na petek. Radi tega je dovolil premil. g. knezoškof vsled posebnega pooblaščenja apostolskega poslanika na Dunaju za vso škofijo, da se smejo dne 18. avgusta letos uživati mesne jedi.

Slovenska trgovska šola je dobila pravico javnosti. Vse rovanje liberalne stranke proti temu zavodu, ki ga je ustanovila naša stranka, je torej padlo v nič.

Zahvala. Za mnogobrojne čestitke, ki so mi ob priliki izvolitve za župana od vseh strani in iz vseh krogov naših somišljenikov došle, se tem potom vsem zahvaljujem. — Oroslav Bric, župan v Litiji.

V litijski okrajni cestni odbor so bili izvoljeni sledeči: Leopold Hostnik, župan v Šmartnem, Miklavčič Fr. iz Sv. Križa, Galé iz Prežganja, A. Mrva iz Vač, Zavrl iz Velike Gobe in Ranzinger iz Zagorja, iz skupine veleposestva pa Slanc in Bukovec.

Radi preteče kolere prepovedano romanje na Sv. Goro. C. kr. okrajno glavarstvo v Gorici prepoveduje iz zdravstvenih ozirih običajno romanje na Sv. Goro pri Gorici in na Grad blizu Mirna o priliki Marijinih praznikov dne 15. avgusta in 8. septembra t. l., ker preti nevarnost, da bi se zanesla v Trstu obstoječa kolera po romarjih v ta okraj in nadalje tudi v druge pokrajine. Malo čudno je, da velja ta prepoved samo za čas med šmarnimi mašami.

Duhovniške izpremembe v tržaškopokerski škofiji. Župnija Šmarje pri Kopru je podeljena veleč. g. Jakobu Čemažar, dozdej župniku v Kostaboni. V Kostabono je poslan za župnega upravitelja č. g. Josip Volk, ki je dozdej upravljal župnijo Šmarje. V Mojmjanu je postal župnik č. g. Janez Cosolo. Župnija Kaštel je podeljena dozdanjemu župnemu upravitelju č. g. Ivanu Mandič ml., a župnija Završje č. g. Jožefu Mandič. Č. g. Anton Čok, kaplan pri Sv. Ivanu, je premeščen za šestega duhovniškega pomočnika k Sv. Antonu Novem v Trstu.

Umrla je na Vrhpolju v soboto, dne 12. t. m., gospa Marija Lavrenčič, soproga bivšega deželnega poslanca in mati bivšega deželnega poslanca. Svetila plemeniti žepi večna luč!

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta šte. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge in jih obrestuje po 4 1/2% brez kakega odbitka.

Uradne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Gorenjske novice

g Iz Kropce. Žalostne novice preteklega tedna Vam imam sporočiti. V ponedeljek 7. t. m. je utonil v Blejskem jezeru naš mesar in ravnokar izvoljeni občinski odbornik Janez Varl. Na Bled

je peljal meso, že je napregel konja, da se vrne domov, pa ga pregovorita dva tovariša, da so se šli kopat. Tovariša odplavata od kraja, ta pa nevesč plavanja je šel predaleč v jezero in utonil. Našli so ga šele drugo jutro. Truplo so pripeljali v Kropo, kjer je bil 9. t. m. pokopan ob splošni žalosti. Bil je priden, varčen in pošten mladenič, star šele 28 let. Ravno se je hotel oženiti, pa je moral umreti. — Na dan sv. Lovrenca je pa umrl na Jelovci nenadoma pri svojem delu drug fant iz Kroke 35letni Franc Eržen zastrupljen od svojega zmešanega prijatelja Vincenca Smrekar. Slednji mu je namešal strup med vodo, ki jo je oni pil. V poldruhi uri je umrl v silnih bolečinah v naročju svojega očeta. Na saneh so pripeljali mrtvega v Kropo. Ljudstvo je bilo vsled teh dveh nenadnih, ne prej vidnih smrti vse razburjeno. — Kar se v petek 11. t. m. zjutraj raznese glas po Kropi, da je že tretji fant v Kropi nenadoma umrl t. j. zmešani 42 let stari Vincenc Smrekar. Nad župno cerkvijo v gozdu se je zastruplil in ustrelil 2krat v srce. Bil je na mestu mrtev. Po smrti svojega prijatelja Franceta Eržen ni imel več miru, in je govoril, da si bo sedaj še sam končal življenje. Hoteli so mu ljudje to preprečiti, skušali so mu vzeti samokres in ga lovili, a nihče se ni upal blizu, ker je vsakega hotel ustreliti. Ubrani so mu vsaj to, da se ni ustrelil na grobu matere. — Umrl je bil zmešan okoli pol leta. Ljudstvo govori, da ga je zmešalo branje slabih listov in časnikov. Umrl se je tudi rad norčeval iz vere, ni bil dober kristjan. Ljudstvo pravi: Kakoršno življenje — taka smrt. Nagle in neprevidene smrti reši nas, o Gospod. — So slučajji, ki niso slučajji. Ali ne? — Bog jim bodi milostljiv!

g Tržiške novice. Vsled silne suše, ki vlada tudi okoli nas bo nastala brezdvomno še hujša druginja nego je sedaj. Radovedni smo, kdo bo sedaj vzrok. Naši mokrači jo bodo že »pogruhtali«. — V nedeljo 20. t. m. priredi Slov. dij. zveza v prostorih Društva sv. Jožefa socialni tečaj. Prvo predavanje bo ob 11. uri dopoldne, drugo ob 4. uri popoldne. Zvečer ob osmi uri bo predstava. Igrala se bo »Cvetica Sicilijanska ali sv. Vid«. K predavanjem in igri se vljudno vabijo vsi prijatelji krščanske misli. Pokažimo z obilno udeležbo, da cenimo delovanje naših katoliških visokošolcev, ki nam prirede ta tečaj. Tudi sosedje iz bližnjih župnij dobro došli!

g Koroška Bela. Slov. kat. društvo priredi v nedeljo popoldne 20. t. m. v slučaju ugodnega vremena društveno veselico. Upozorili se bodeta sledeči dve igri: »Kukavica — modra ptica« ali »Boj za doto«. Veseloigra v štirih dejanjih, samo ženske vloge in »Kmet Herod« ali »Gorje mu, ki pride dijakom v roke!« Burka s petjem v dveh dejanjih. Samo moške vloge. Pričetek točno ob 4. uri. Blagajna se odpre takoj po popoldanski službi božji.

g Ovsiše. 19. t. m. bodo občinske volitve za občino Ovsiše. Prvič nastopi S. L. S. Dobraava in Ovsiše, pokažita v katerem taboru sta.

g Šmartno ob Savi. V nedeljo (na šmarsko nedeljo) dne 20. avgusta priredi Kat. slov. izobraževalno društvo za šentpetersko Posavje veliko vrtno veselico pri Marušniku v Hrastju. Spored je nad vse zanimiv. Igra godba bratskega odseka Orel iz D. M. v Polju. Petje preskrbi domače društvo, društvo iz Sela, šentpetersko prosvetno društvo in šentpeterski Orel. Za zabavo bodo kupleti in komični prizori: »Kmet in fotograf«, »Dva rekruta«, »Feldwebel - kanon«, »Rekrut - pestunja«, »Dolgi Longin in mali Benjamin«. Za smeh dosti. Govor g. dr. Jeršeta. Srečolov in paviljon. Vstopnina 30 v za osebo. Začetek ob 4. uri popoldne. Izborna bo zabava, pridite Posavci in sosedje v najobilnejšem številu!

g Šenčur. Občinske volitve v Šenčurju so — hvala Bogu — minule. Bile so vroče; to razvidi vsak, če pomisli, da je prišlo na volišče povprečno nad 70 odstotkov vseh volilcev. Nevedneži in možje stare šole mislijo in trdijo, da se je šlo pri teh volitvah še zmerom za zgornjo in spodnjo stranko. Toda kdor je gledal stvar natančneje, kako očitni liberalci iz cele občine — saj jih ni veliko — naj si bodo že iz zgornje ali spodnje plati, drže skupaj, da bi podrli može našega mišljenja, četudi so iz njihove lastne vasi, ta bo pač vedel, koliko je bila ura. Na eni strani V. L. S., na drugi strani stranka »Gorenjca«, čigar odlični pisatelj »dolgi Janez« J. S. Olševski je imel vrhovno nadzorstvo nad nasprotnimi četami. Izid volilne borbe je ta, da so preje imeli liberalci tri odbornike, dočim imajo sedaj le enega. Vsi drugi so naši; izvoljeni z mnogo večjimi večinami kot preje. Tak uspeh so naši že preje pričakovali, zato so bili prav židane volje. — Iz te židane volje izvira tudi »nezgoda« »dolgega Janeza«, ki se je pričela na sredi ceste, končala pa v šupi pred Martnekovo — županovo šupo v Šenčurju. K elegantnemu gospodiču, kakor je pač naš pisatelj, se približa kmečki možakar, njegov sorodnik. Da je neumen, se vidi na prvi pogled: še na volišču ne ve, kam bi volil. »Nadebudni« pisatelj v navdušenju za ljudsko prosveto, mu je seveda pripravljen pomagati z nasvetom in dejanjem. Hitro mu dopove, kateri možje so edino pravi za občinski odbor in ga pelje v bližnjo šupo, da mu popravi njegovo klerikalno glasovnico. Možakar sledi voljno svojemu prosvitljene mu voditelju. Kmalu se blešče na glasovnici imena mož, katerih glavne so Šenčurci lani poslali v staro šaro. Komaj je to delo izvršeno, nese »prekrmljeni« Slemec te glasovnici na cesto med svoje znance, češ sedaj sem pa zvedel prave kandidate. Gromoviti krot se je razlegal po cesti. Slava potegnjenega Janeza je silno narasla, da ga je vsak, ki ga je srečal, z značilnim znamenjem na čelu povpraševal, kaj ima

pač v glavi. In ker je naš pisatelj skromen človek in ne mara za preveliko slavje, se je za nekoliko časa odtegnil navdušenemu in vzradoščenemu ljudstvu. Ko se je zopet pojavil na pozorišču, je skušal našemu Slemcu predavati nekaj o možatosti. Mi mu pa svetujemo, naj to predava svojim tovarišem svobodomislcem, ki doma »pod pritiskom razmer« pridno zahajajo v cerkev. Vsekakor pa kaže ta čin »dolgega Janeza« odlično sposobnost in velik korak naprej do zaželjenega ministra... Naš »dolgi Janez« Olševski še mnogo obeta.

g V Hrašah pri Smedniku smo obhajali dve nedelji zaporedoma dve lepi cerkveni slovesnosti. 30. julija patronsko opravilo sv. Jakoba in 6. avgusta slovesno obletnico blagoslovljenja cerkve. Naša, za lepoto hiše božje zelo vneto cerkvena ključarja, sta nam letos že oskrbela krasno posrebrene svečnike in krasen v ognju pozlačen lesteneč z 12 svečami. Delo je nad vse krasno in cena zelo nizka. Prav v prijazni dolinici si je izbral svoje bivališče sv. Jakob naš patron!

g Sela pri Kamniku. V nedeljo 6. avgusta, smo praznovali 50letnico posvečenja naše farne cerkve sv. Neže. Može in fantje so postavili pred vhom in okrog cerkve mnogo mlajev z zastavami, dekleta Marijine družbe pa so spletle vence od mlaja do mlaja. Posebno okusno je bila cerkev okrašena z raznimi venci in cveticami znotraj; kakor nevesta napravljena svojemu nebeškemu ženinu. Pri jutranjem opravilu je pristopilo nad 300 vernikov obajega spola k mizi Gospodovi. Slovesno duhovno opravilo ob 10. uri je opravil vlč. g. kanonik Janez Sušnik. Asistirali so gg. Ivan Plahutnik, župnik iz Motnika, P. Evstahij Brlec (oba selska rojaka, sorodnika) ter gojski in domači župnik. Ker smo obenem praznovali porcijunkulo in pobožnost v čast presvet. Srcu Jezusovemu, je bila cerkev dopoldne in popoldne napolnjena gorečih častilcev in častilk Najsvetejšega. Veliki altar je ta dan dobil nov, dragocen altarni prt, za katerega so darovali dekleta Marijine družbe in drugi blagi dobrotniki. Vsem, ki so pripomogli, da se je slovesnost tako lepo izvršila, prav prisrčna zahvala! Krasno vreme je slovesnost zelo povzdignilo. — Sedaj pritiska huda vročina in godi se občutna škoda povsod. Bog daj kmalu potrebnega dežja!

Dolenjske novice

d Ajdovec. Dne 10. avgusta je nastala nevihta, ki je prihrumela od vzhoda ob 1. uri popoldne. Dež se je vsul, med dežjem pa toča, debela kot grah. Oklestila je ajdo in koruzo v vaseh Veliki, Srednji in Mali Lipovec, pa tudi v Borštu je po novonasajenih vinogradih

nekoliko oplaznila. — Suša je pri nas neznošna, vročine 34 stopinj Celzija. Voda je pošla že po vodnjakih in lužah, ljudje jo vozijo 10 kilometrov daleč iz Krke. Trpimo ljudje in živina. Trava je vsa požgana, celo drevje se je začelo že sušiti, na polju je vse ovenelo.

d Škocijan pri Mokronogu. Premeteni so škocijanski liberalci. Od ljudi zahtevajo, da nosijo v njihove liberalne oštarije kronice, iz oštarij pa liberalizem. Pričakovati je, da bodo ljudje zaprepjeli kronice sami obdržali, liberalizem pa oštarijam prepustili. Liberalci znajo. Občino so z dokladami obložili, one, ki jim je lani toča potokla, na cedilu pustili, svoje oštirske malhe pa z ljudskim denarjem napolnili. Sicer pa bo občinsko gospodarstvo najbrž treba malo prevetriti, liberalne oštarije bodo pa ljudje sami.

d Loški potok. Kakor smo že omenili, tako se je zgodilo. Deželna vlada je pritožbo poslala našim neodvisnim kmetom, ki jim pove, da so se prehudo brihtni. Odbito je vse. Tako so za en padec zopet bogatejši. Volitev župana se je vršila pretekli teden. Enoglasno je bil izvoljen g. Franc Debeljak, posestnik in poslovodja Kmetijskega društva. Vrl somišljenik, ki je že veliko moral prestat od naših nasprotnikov. Stal je v prvih vrstah v času najhujših bojov. S psovkami in drugim enakim orožjem so ga hoteli izbiti iz naših vrst, pa ni šlo. V zadnjem času so mu napravili hudo tožbo, s katero so ga hoteli uničiti, pa so sami v jamo padli, ne preveč častno. Namerjena pšica se je obrnila proti njim samim. Prav, da je vrlemu možu dalo ljudstvo s to častjo zaslužen priznanje. Prvim svetovalcem so izvoljeni gg. Martin Kordiš, Iv. Bartol, Jos. Gregorič. Novemu županu, kot celemu odboru želimo krepke roke in vedno neustrašenega nastopa, da bodo nekateri uvideli, da občina se dá voditi tudi brez njih — pa še dobro!

d Čebelarstva podružnica na Robu preklicuje s tem poučno predavanje o čebelarstvu. Isto predavanje se vrši v nedeljo, 20. avgusta, ne pa 27. avgusta; to vsled prihoda vojaštva v naše kraje. Predava g. A. Ogrinc o tečaju v Bitnjah, katerega se je sam udeležil; ogleдали si bomo tudi trčalnice za med. I. dr. K. obilni udeležbi vabi odbor. Predavanje se vrši po maši, t. j. po 11. uri.

d V Krškem so se liberalci sami ustrašili svojih sokolorejskih »rajtnov«: pred kratkim so sklenili vse »poglihati« in iztirjati zapeljane člane! Pa je rekel »kunšten purgar«: »Ne pred volitvami, sicer gorje nam! Po volitvah jih bomo iztirjali!« Kdaj bomo pa kmetje »iztirjali« liberalce? Pred volitvami? Ne. Po volitvah? Tudi ne. Kdaj pa? **Pri volitvah!**

d V Malem Trnu pri Krškem vemo, da imajo Gorenjčev boter velik trn. Kje pa? Kot odbornik pri sokolorejski zadrugi. Kmetom pripovedujejo, da ne vedo, kdaj so vinorejci postali sokolorejci. In vendar je njihov podpis na tistem popirju! Tako neznačajnost bo-

mo nabodli na trn pri — občinskih volitvah!

d Krško. Ali so jo liberalci hitro pobasali! Kaj? Zastavo, ki je naznanjala en milijon kron vlog. Učen liberalci jih je svaril: »Proč z zastavo, ki vzbuja kmetu skomine po hranilnici!« No, pri volitvah bomo te skomine prepustili — liberalcem . . .

d Krško. Naši sosede Leskovčani imajo dober nos. Ponočne malarje, ki so s katranom namalali župnišče, podružnico sv. Ane in župno cerkev, že imajo. Ker bi znabiti kje drugje rabili takih malarjev, bomo svoječasno naznanili njih imena.

d Turjak. Pri turjaški podružnici sv. Ahca na Malem Ločniku bo v nedeljo, 20. t. m., ob 10. uri cerkvena slovesnost. Ta cerkev je bila prvotno škocijanska podružnica in posvečena Mariji Vnebovzeti. Ker pa so po zmagi pri Sisku nad Turki na dan sv. Ahacija, 22. junija in v nedeljo pozneje jele prihajati vsako leto na to goro procesije od blizu in daleč, ker je bil glavni poveljnik v tej bitki, Andrej Turjaški, doma v turjaškem gradu in ker so jeli to zmago pripisovati sv. Ahaciju, zato so posvetili tudi podružnico temu svetniku na čast. Tako nam pripoveduje Valvazor. — Podružnica je postala tekom časa zelo slaba, zato se je letos s pomočjo turjaškega kneza, deželnega odbora in turjaških župljanov na zunaj lično popravila. V zahvalo za vse dobrotnike se bo vršilo to cerkveno slavlje. Po opravlilu bo okrog cerkve pogostitev ljudstva in prosta zabava z godbo, petjem itd.

d Iz Žužemberka. Ključavnico na usta je dobil tukajšnji konjederec Ponikvar. Namesto da bi odiral le mrhovino, kar je njegov posel, misli ta mož, da sme odirati tudi ljudi na časti in dobrem imenu. Posebno korajžo ima na duhovnike, zlasti kadar se bližajo kake volitve. Tako se je pred zadnjimi državnozbornimi volitvami spravil z nesramno obdolžitvijo tudi nad gospoda Žavbija, župnika v Ambrusu. Pa ni na pravega naletel! G. Žavbi, ki že dolgo pozna njegova široka usta, ga je po odvetniku povabil pred sodišče, da tam presodijo, če bi ne bilo morda potrebno malo zakleniti mu jih. In res je bilo sodišče tega mnenja ter je Ponikvarju obesilo na usta imenitno žabico v vrednosti 50 kron in stroškov tožbe. Malo draga bo, a upati je, da bo vsaj držala! — Vredna vrstnica Ponikvarjeva je tukajšnja posestnica Hofmanova Mila. Ta se je pa spravila s svojim jezikom na preč. g. dekana. Sodišče pa je bilo tudi mnenja, da je treba za tako dolg jezik vzeti enkrat v roke »ta velke« škarje in ji ga pošteno pristriči. Dobila je štiri tedne zapora s postom in trdim ležiščem. Če še to ne bo pomagalo, potem je za obupati. Vsi odobravajo to odločno besedo sodnikovo. Pač res, če že tako častitljiv starček ne bo imel miru pred zlobnimi jeziki, potem se vse preneha! — Semenja za blago in živino smo imeli dan pred sv. Lovren-

cem. Vršil se je namesto onega o sv. Urhu, ki je bil vsled živinske kuge prepovedan. Bil je nepričakovano obilno obiskan, tudi živine se je dosti prignalo, žal le, da kupca ni bilo, to pa vsled silne suše, ki bo popolnoma uničila drugo košnjo. Kdo bo kupoval živino, ko ga skrbi, kako bo to prekrmil, kar je že ima? V drugih ozirih pa je bil semenj prav dober in gotovo je, da bo ravno ta eden najboljših v Žužemberku, ko se enkrat ljudje navadijo nanj. Ta semenj bo namreč ostal in se bo vsako leto dan pred sv. Lovrencom obhajal, kar je jako primerno, ker ravno v tem času dosedaj ni bilo tu dolgo nobenega semnja. Tudi ta pridobitev je zasluga našega župana in poslanca g. Vehovca, ki se ni ustrašil ne truda, ne številnih potov, niti neprijaznih obrazov v mnogih pisarnah ter ni odnehal, dokler se tej dolgotrajni želji tržanov in okoličanov ni ustreglo.

d V Dolenjih Retjah je Levstikova rojstna hiša zgubila svojega gospodarja. Umrl je v Ameriki Franc Tomšič, star 51 let. Pred štirimi leti je odšel čez morje za zaslužkom, da pokrije stroške od prezidave te klasične hiše. Bil je krojač in nekaj časa cerkovnik podružnice sv. Roka. Naj počiva v miru!

d Vače so po zaslugi liberalcev ali naprednjakov še danes samo ene, dasi ravno je fara v pretežni večini v taboru naše ljudske stranke. Tako podlih, hinavskih in propalih nasprotnikov danes menda ne najdeš nikjer. O občinskem gospodarstvu spregovorimo drugič. Zadnjič smo jih opozorili na njih hranilnico, ki ni pod nadzorstvom in varstvom deželnega odbora, ker ni pri »Zadružni zvezi«, ampak pri liberalni »Zvezi slovenskih zadrug«. Koliko trdnosti ima, bo učila prihodnjost, mi ne rečemo nič. Vprašati pa smemo, če imajo kak računski zaključek in če bo letos tudi kak občni zbor. Tista »Struna« je menda samo na papirju, takoj imenovani »sokoli« pa samo v Litiji vpisani. Ko so vzeli Kmetijsko podružnico v svoj zakup, so le pokazali, kaj skvarijo. Ilaš je bil zadnjič voljen za odbornika gasilske »župe« za litijski okraj, toda kje pa je tište gasilno društvo na Vačah? Kdo pa spravi letno podporo za gasilce? Kar s kolom po njem, kdor si upa vprašati! Česar se naprednjaki lotijo, gre vse rakovo pot. Veliko cenejše je namazati napis naše posojilnice. Ne stane veliko truda obešati na Vačah in po fari neljubim osebam »tatermane« ter nositi stranišče na prag. Liberalna »župa« je zadnjič zopet prekipela, a stranka stranišča se je uredila. Kadar jim resnica postane neprijetna, jo taje ali pa krivdo valijo na nas. Zgodil se je zopet slučaj, ki pove, na kak način liberalci delajo za korist ljudstva, drugačnega dela vsaj naši naprednjaki niso zmožni. Da niso jajca, klobase in piščanci pred njimi varni, to je že stara reč. Danes so že toliko napredovali, da so se lotili starih cunj. V Loščarjevem plotu je bil liscam za strašilo postavljen »taterman«,

ki so ga naprednjaki 11. t. m. ukradli ter ponoči obesili na streho kaplanije. Možič ima klobuk, mesto hlač ima naprednjaško krilo, predpasnik je pa Judežve Marjetč, kateri ga je nam znani napredni mlatič ukradel s peči. To jih je razkrinkalo. Ko se še ni vedelo za tatvino, sta na trgu Lukcova Pepa in Ježek v soboto glasno privoščila kaplana tako darilo. Ljudstvo je bilo pa splošno na liberalce ogorčeno. Da bi to nejevoljo malo potlačili, je v soboto večer stranka stranišča, ki sama in edina vzdržuje vso nočno patrolo po trgu, na pragu Kozjeka pustila tako vizitkarto, kakršno je zlobnež napravil prejšnjo noč pri vodnjaku. V svoji glupi zabitosti pa skušajo vso stvar zvrniti na nas. Vprašamo: Ali je zato na Vačah župan in toliko odbornikov, da sme sodrga varno vse počenjati? Naši se ponoči niti ne prikažejo in tudi ne smejo prikazati na trgu, če nočejo biti napadeni. Kdo na Vačah zagovarja in brani ponočnjake? V čegavi gostilni, čegavem hlevu in prodajalni se zbirajo? Potem ti pa še nekatere ženice in razni zapečkarji vzdihujejo, kako je sedaj čudno in vse narobe! Pri občinskih volitvah imajo ljudje odločitev v rokah. Kdor liberalcem ni dolžan in kdor nima raznih dogodkov na vesti, ta se jih ne bo bal. Ali se človek res žele z naprednjakom začne? Ali ni v naši občini dovolj razumnih mož, ki niso naprednjaki? Proč z napredno strahovlado in surovostjo! Kaki ljudje pa nosijo pri nas zvonec? Ali je potem mogoče kaj drugega, nego neznosne razmere?

d Vače. Gospodu Rado Kozjeku, posestniku in orožniku v pokoju na Vačah! Ko je šla v nedeljo, 13. t. m., pred 7. uro zjutraj župnikova dekla Jožefa Jurič, ki ni članica našega društva, iz cerkve domov mimo Vaše hiše, ste ji Vi na pragu na ono nesnago kazoč dejali, naj pridem podpisanec pogledat, kaj je naredila »svinjska čukarija« itd. Vprašam Vas, ali z besedo »čukarija« menite naš telovadni odsek Orel? Ali vzdržujete trditve, da so naši Orli napravili ono lopovstvo? Ali ponovite one besede, ne pred posamezno žensko, ampak vpričo dveh mož? Blagovolite to storiti, če ste res značajan mož, tekem 14 dni vpričo nekaj mož, ki bodo z Vami vred to izjavo podpisali. Odklanjam pa vsak odgovor v kakem naprednem listu, katerih ne maram brati. Pričakujem, da ne boste iskali nikakih izgovorov in ovinkov, pričakujem tudi, da ne boste slepo sumničili ampak da pridete samo z dokazi in imeni na dan, ker vse drugo ni na za moža nikake vrednosti. S spoštovanjem Fran Majdič, predsednik »Orla«.

— **Brigadne in divizijske vaje** se vrše od 28. avgusta do 4. septembra med Planino, Grosupljem, Litijo, Trebnjem, Zagradcem, Velikimi Poljanami in Ložom.

Notranjske novice

n Hrašče pri Hrenovicah. Čisto prav je imel »Domoljub« zadnjič, ko je poročal o naših fantih. In res, vas se mora sama uničiti in obubožati, če bo šlo tako dalje med moško in žensko mladino. Gotovo je, da so temu krivi marsikje ravno stariši. Gotovo pa tudi, da dokler bo doma med našo mladino popivanje in ples ter zapravljalnost, ne bo blagostanja v naši vasi. Od tod tudi tolika brezbriznost do verskih stvari, pa tudi do dela. Zato pa je skrajni čas, da se pri nas že enkrat začne drugačno življenje in zlasti pri mladini. To se bo pa pričelo le tedaj, če postane mladina verna in delavna ter varčna.

n Landol pri Hrenovicah. V ponedeljek, 7. t. m., dopoldne je nastal ogenj v poslopju Franceta Lenasija iz Šmihela. Uničil je hišo in hlev ter mnogo sena. Sreča v nesreči je bila ugodna sapa, da se ni unela cela vas. — Mnogo posestnikov še ni plačevalo redno zavarovalnine. Storite to v pravem času, kajti nesreča pride neutegoma!

n Polhov Gradec. Strela je udarila v soboto popoldne v Dvoru v nov skedenj posestnika Gerjolja, po domače Kalarja, ki je do tal pogorel. To je že drugo pogorišče v Dvoru v kratkem času. Da se ni ogenj razširil na sosednja poslopja, gre hvala urni pograinski požarni brambi, pridnim domačinom, sosedom ter brezveternemu vremenu. — Cerkev na Korenu so popravili. Zdaj je zunaj in znotraj prav lična. — Orglje v župni cerkvi popravlja g. Dornič iz Radovljice. Bile so že potrebne popravke. V nedeljo, mislimo, že preneha dolga pavza, ko pride nov organist. — Škorpion je pičil setniškega mežnarja J. Kržišnika. Moral je več tednov v postelji ostati. — Kakor drugod je tudi pri nas huda suša. — Kdor je še dolžan za »Stražo«, naj prinese dolg v kaplanijo!

n Vrhnjske novice. Strela ubila 20-letno dekle in konja. Ko se je 7. t. m. okrog 3. ure popoldne nenadoma nad vrhnjsko okolico stemnilo nebo in je prihrula nevihta, zbežali so poljski delavci vrhnjskega notarja g. Komatarja pod streho v lopo, ki stoji na polju med Sinjogorico in Drenovim gričem. Tako so vedrili g. notar sam, njegov pisarniški uslužbenec g. Kunstelj, par notarjevih konj s hlapcema in več žensk, ki so žele oves. Kar naenkrat udari strela skozi streho in mrtva se zgrudila 20letna Mici Prek z Vrhnike in en konj. Hlapec je bil precej hudo omamljen, a po dobri četrt uri se je posrečilo gosp. Kunstelju pripraviti ga k zavesti. Vsem drugim navzročim se ni ničesar drugega žalega zgodilo, kakor to, da so popadali na tla in zaužili premnogo strahu. Pogreba pokojne so se udeležile članice »Bogomile« z zastavo kat. slovenskega izobraževalnega društva. — Kdor se hoče prepričati o nehvalevrednem dej-

stvu, kako preklinjajo naši sokoli, naj se ustavi na Klisu zvečer, ko imajo sokoli telovadbo pri Lenarčičevem hlevu. Ali ni žalostno, da se mladi fantiči, kakor so pri obrtnem naraščanju, od starejših tovarišev urijo v preklinjevanju in so — žalibog — v tem oziru le predobri njihovi učenci? Starši, kako morete biti toliko lahkomišelní, da spuščate svoje nedorasle fantiče v vrste sokolskih pohujševalcev? Če tega ne zabranijo brezskrbni mojstri, zabranite vsaj Vi! — Senena zadruga dela Oblaku vedno več preglavic. Pravi, da mora »ta gnoj stran spraviti«. Bomo videli, Ponovno opozarjamo člane, naj se ne dajo begati od laži, kakor n. pr.: »Gospodarska zveza« bo propadla, pa ž njo tudi »Senena zadruga«. To je ona izmed premnogih grdih laži, v katerih so liberalci mojstri. Naši člani naj pomnijo, da se čisti dobiček ob sklepu računskega leta po procentih razdeli in da bo torej sleherni član dobil od zadruge seno bolj plačano, nego od Oblaka. Sploh pa si zapomnimo, da je zasluga zadruga, da Oblak danes plačuje seno dražje. Ko bi ne bilo zadruga, bi še danes bilo ljudstvo prisiljeno na Oblakovo milost in nemilost prodajati seno po 70 ali 80 krajcarjev cent. Zapomnimo si: Zadruga išče dobička svojim članom, Oblak pa išče dobiček sam zase. To je jasno za vsakega, kdor hoče kaj misliti. Ali nimajo naši ljudje najlepšega zgloda na mlekarni? Pa vprašajte Oblaka, če mu je všeč ta zadruga, pa Vam bo kmalu začel zabavljati čez »katoliško mlekarno«. Umevno. Liberalce pozna sebe in svoj žep; za vse, kar služi ljudstvu v korist, ima pa le zasmehovanje.

Iz raznih krajev

Iz ljubljanske okolice. — **Štefanja** v a. s. Novi most čez Gruberjev kanal že dolgo časa služi svojemu namenu. Mislili smo, da bo precej preozek, izdelan pa je pokazal, da ni prav nič preozek. — Žegnanja nismo imeli radi birtov, ki se niso hoteli zavezati, da ne bodo imeli v gostilni plesa na dan žegnanja, kakor to zahteva stara cerkevna deločba iz leta 1903. Bricelj, Čerinov Polde in Žorž so nam požrli sv. maše, škodovali drugim gostilničarjem, cerkvi in celi soseski. Dobro sicer vedo sami, da gostilničarjem ples ne nese dobička, a vseeno ga niso opustili iz svojeglavnosti. S tem so se razkrinkali. Poznamo tičke. Pri zadnjih volitvah so že žvrgoleli liberalno in socialnodemokraško, sedaj so pa še lepše pokazali, da jim ni za vero in sveto mašo nič. Nekateri so se zgražali nad škofom in župnikom, namesto da bi se nad imenovanimi tremi birtji, ki so vzrok vsega škandala. Edini škof ima pravico določevati, kaj naj se uprizarja v nedeljah, on mora skrbeti za to, da se

odvračajo nevarnosti za greh, in gostilničarska zadruga nima pri tem nič govoriti. Župnik mora pa izvrševati škofova povelja in skrbeti, da se moralno življenje vedno boljša, ne pa slabša. In ravno pri plesih ob žegnanju se je godilo mnogo hudega. Mladina iz bližnjih krajev je privrela skupaj, prišli so vmes razni ljubljanski izpridenci, in v pijanosti so se uganjali razni grehi. Prišli so tudi pretepi. Saj je ravno leto tega, kar je na žegnanski ponedeljek bil ubit v Štefanji vasi nek mladenič. Popolnoma pravilen je bil torej korak glede plesa. Ljudje, ki so pa zabavljali, naj si pa zapomnijo to-le: Lepo je od njih to, da jim je hudo, ker ni bilo maše, ni pa lepo njihovo zabavljanje. Ne na škofa in župnika se hudovati, ampak nad tremi birti se hudujte. Edino pravilno bi bilo, da bi bili šli nekateri dobri možje k imenovanim birtom in jim prigovarjali in jih prepričali, da je tudi za nje same najboljše, če opuste ples. To bi bila vaša dolžnost, sedaj ste pa delali ravno narobe. Le pomislite, pa boste sprevideli, da je res tako. Najbolj neumno je pa žugati, da ne bodo dali bire. Ali nimate dosti ene blamaže, ali hočete še drugo. Blamirali se boste gotovo. Če ne boste vi dali bire župniku, jo boste pa glavarstvu, zraven pa plačali še nekaj stroškov. Bira namreč ni prostovoljna, ampak od vlade naložena. Le pamet, pa trezen predarek. Sodite kakor trezno misleči možje, ne sodite ravno narobe, ne sodite tako, kakor hoče par liberalcev. — **Bizovik.** Cerkveno žegnanje se je izvršilo prav lepo in mirno. V cerkvi lepo okrašeno, lepo petje, v vasi pa nobenega plesa. Čast gostilničarjem, ki so ubogali škofa in župnika in pokazali, da še kaj drže na vero in nedeljo.

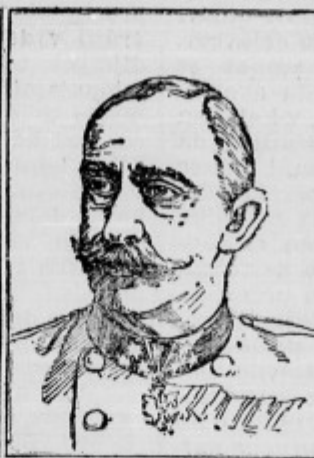
Novice iz Meerbecka pri Mörsu na Nemškem. Dragi »Domoljub«, že dolgo časa nisi sprejel nobene novice od Slovencev iz Meerbecka; zatorej smo se namenili nekoliko naše novice popisati. Naše slov. kat. društvo sv. Barbare se je udeležilo božje poti k Mariji Kevelaer; naša srca so se topila, ko smo zaslišali zvonove in ko smo zagledali hišo božjo, v kateri stanuje krasna podoba preblažene Device. Vesela je bila ta dan, 23. julija, procesija z našo krasno zastavo. — Kmalu po tem veselem dogodku nas je zadel žalosten, ko smo izročili hladni zemlji dne 3. avgusta soprogo našega družtenika Jožefa Zorko. Gospa Marija Zorko je bila stara 48 let, doma v Špitaliču, okraj Konjice. Žena zapušča možu šest otrok. Naj ji bo zemljica lahka. — Naše društvo je obhajalo dne 6. avgusta družinsko veselico s petjem, godbo in igro »Kmet Herod«. Udeležilo se je te naše slovesnosti veliko ljudi.

— **Dva spomenika** se postavita na Zrinjevcu v Zagrebu in sicer eden Ivanu Kukuljeviću-Sakcinskemu, zgodovinarju, in drugi pesniku Ivanu Mažuraniću. Oba spomenika je izklesal kipar profesor umetniške šole Rudolf Valdec.

KRIZA V AVSTRIJSKEM VOJNEM MINISTRSTVU.

Podpolkovnik pl. Brosch.

FZM. baron Schönaich.

FML. Conrad pl. Hötendorf.

Vojni minister baron Schönaich bo v kratkem odstopil. Vzrok je ta, da ne vlada soglasje med njim in drugimi odločivnimi osebami, ki načeljujejo armadi. V prvi vrsti prideta pri tem v poštev podpolkovnik pl. Brosch, voditelj vojaške pisarne

prestolonaslednikove in FML. Conrad pl. Hötendorf, šef generalnega štaba. Pravijo, da slednja dva v posebni meri uživata zaupanje prestolonaslednika nadvojvode Franca Ferdinanda, dočim je baron Schönaich s slednjim osebno sprt.

Drobtine

Aligator požrl deklico. V Forsyth, Ga., je v nekem ribniku blizu mesta poginil aligator. Ko so ga razparali, so našli v njem zlato uro in zlato verižico 12letne deklice Janet Thornton, ki je pred dvema letoma na misteriozni način izginila z doma svojih staršev v Island Grove, Fla. Kmalu potem, ko je bila deklica izginila, so bili ujeli zdaj poginjenega aligatorja blizu Island Grove in ga vrgli v ribnik. Deklico so videli zadnjikrat stati ob bregu jezera, kjer je bil aligator ujet. Deklica je takrat imela pri sebi zlato uro in verižico. Na krovu ure so bili vrezani začetni črki njenega imena. To uro so zdaj našli v aligatorjevem trebuhu. Domneva se, da je aligator popadel deklico, ko se je igrala na obrežju in jo požrl. Starši dekleta so bili obveščeni o najdbi.

Zadnji vitez reda Marije Terezije. Edini še živeči vitez reda Marije Terezije je bivši ogrsko-hrvaški domobranski minister in poznejši ministrski predsednik baron Fejervary, ki sedaj zavzema mesto kapitana kraljeve spremljevalne telesne garde. Letos obhaja službeno 60letnico.

Spomenik misijonarju. Historična družba v New Yorku se je obrnila na ondotno vlado s pozivom, naj se postavi spomenik jezuitu P. Jogeju, ki je deloval kot prvi misijonar v indijanski pokrajini New York. Vlada je izjavila, da je pripravljena, prispevati za spomenik 10.000 dolarjev.

Nedeljski dopust za vojake. Iz Bruselja poročajo, da je belgijski vojni minister sklenil izdati dovoljenje, da snejo vojaki zapustiti vsako soboto

zvečer vojašnice in se šele v nedeljo zvečer vrniti. Pri povratku morajo vojaki pokazati podpis staršev na dopustnem dovolilnem listku. Železniškemu ministrstvu se pa predlaga, naj dovoli znižane železniške vozne cene za 50 odstotkov onim vojakom, ki se v soboto peljejo domov.

Berolinska šola tatov. Berolinska kriminalna policija je zasledila šolo za tatove. Profesor je bil že večkrat kaznovan trgovec Artur Serig, ki je stancval v neki kleti. Iz prisilnih zavodov pobegle je prvi čas skrival. Vsak je moral plačati za hrano in stanovanje 3 krone na dan. Nato jih je jemal seboj na trg, kjer jih je učil krasti ženskam denarnice, za kar so mu morali plačevati odstotke. Ko so bili dovolj poučeni, jih je pustil samostojno delati. Tudi vlamljati jih je naučil.

Naseljevanje v Ameriki. Pri nekem zborovanju American Philosophical Society v Filadelfiji je rekel vseučiliški profesor M. D. Learned, da se pri ameriških naselnikih veliko preveč gleda na to, da imajo denarja, ne upošteva pa se toliko zdravo telo, značaj in namen naseljevanja. Govornik je dejal, da bi morali vlada, državna oblast in policija izpraševati naselnika in si zabeležiti njegove odgovore. Policija bi morala vsakega naselnika nadzorovati in vlada bi morala skrbeti za šole, v katerih bi se naselniki morali priučiti deželnega jezika Learned je priporočal tudi vladi, da poskrbi za delo v raznih državah.

Celo premoženje za staro knjigo. Pri neki razprodaji v New Yorku so prodali eksemplar Gutenbergovega sv. pisma v originalni vezani obliki po hudem boju med nekim angleškim in ameriškimi trgovcem s starinami za 250.000 K.

Delavske razmere v Ameriki. Poročali smo, da je bilo lansko leto v državi Pennsylvania ubitih nad 1300 delavcev. Da ni to število natančno, ampak je gotovo večje, sledi iz poročila avstrijskega konzula v Clevelandu, v katerem je na podlagi poizvedb konstatiral, da se samo v državi Ohio vsaki mesec ubije od 300 do 500 avstro-ogrskih delavcev! Morda so te številke nekoliko pretirane. Toda, če premislimo, da skoro vsaki dan poročajo listi o nesrečah, pri katerih se ubije v raznih premogovih rovih, rudnikih in drugih industrijskih podjetjih v Ameriki na stotine delavcev, lahko trdimo, da je število ubitih delavcev v severnoameriških državah naravnost ogromno, ki bi se dalo primerjati najhujšemu klanju v najsilovitejši vojni. Z neko posebno hvalo se poudarja, da je v Ameriki suženstvo že davno odpravljeno, da je ameriško ljudstvo popolnoma enakopravno itd. Če pa razmotrujemo zgorajšnje številke ubitih delavcev, pridemo do žalostnega zaključka, da vladajo v Ameriki še vedno oni časi suženstva, kot so vladali pred Lincolnom. Razložek je le ta, da so v tedanjih časih bili črni sužnji, danes pa so črni in beli! — Velika sramota za današnjo civilizacijo in toli prosvitljeno svobodno Ameriko je, da se tako malo, rekli bi čisto nič ne brigajo poklicani faktorji za človeško varnost — človeško meso. Ze večkrat smo trdili, da se v Ameriki veliko več pazi na mrtve stroje, kot na človeka. In zakaj? Zato ker stroji stanejo denar, človek pa nič. Kdo se zmeni za to, če se v tem premogovniku ali tej tovarni ponesreči par sto delavcev, saj ne manjka ljudi, ki čakajo, da nadomestijo ubite. Kmalu so žrtve pozabljene, kapitalisti pa dobijo na njihovo mesto novih žrtev. Prav nič boljše se ne postopa s pohabljenimi delavci. Če delavcu odseka v tovarni roko ali nogo, kaj store kapitalisti? Nič! Rečejo mu enostavno: »Idi, sedaj te ne potrebujemo več.« Le v slučaju, da ima ponesrečenec kaj denarja za pravdo, posreči se mu tuintam dobiti za zlomljeno nogo ali roko ali kako telesno pohabljenost sploh kako malo odškodnino, katere polovico pa vzame dolgoletna pravda. V slučaju smrtne nesreče dobe, pa to le po posredovanju konzulatov, sorodniki, vdova ali otroci kako odškodnino, ki znaša k večjemu 1500 dolarjev. In s tem sramotnim zneskom je po mnenju ošabnih kapitalistov bogato plačano človeško življenje.

Ne selite se v Ameriko! To je stalen klic raznih izseljeniških listov v Ameriki. Listi poročajo naravnost grozne stvari, kako slabo se godi izseljencem v Ameriki, ker primanjkuje dela. Ljudje potujejo iz Čikage v St. Louis, Milwaukee, Kansas City in drugam, a nikjer ne dobe dela. V Čikagi sami je nad 60 tisoč delavcev brez posla. Tvornice so odpustile mnogo delavstva, železnice se gradi zelo malo, premogokopi slabo delujejo v vseh državah in tako je vsaki dan slabše namesto bolje. Ljudje,

ki so šli v omenjene kraje iskat dela, prosijo okoli znancev denarja, da bi se vrnili v domovino. Vsako jutro se vidijo cele tolpe delavcev, ki gredo iskat z lopatami na ramah več milij daleč iz mesta dela, a zvečer se vračajo izmučeni od hoje, ne da bi dobili zaslužka, kljub temu, da so ga iskali ves dan za vsako ceno. Pravijo da bo to pomanjkanje dela trajalo dalje časa. Naj bo to opomin vsem onim, ki hočejo iti v Ameriko iskat dela. Naj vsakdo dobro premisli, predno zapusti domovino, kjer se dobi vsaj še vedno kruha in dela dovolj.

SKRIVALNICA.

Kje je spremljevalec psa?

Prof. dr. Spiegelberg, spisatelj slovite knjige „Lehrbuch für Geburtshilfe“, piše: Po doseženih uspehih na kralj. kliniki za ženske bolezni v Vratislavi rad potrjujem, da se naravna **Franc Jožef**-ova grenčica v tozadevnih slučajih uživa lahko dalje časa, ne da bi to imelo kakih posledic in ne da bi grenčica vsled tega izgubila na svojem učinkovanju. 4

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Trst, 12. avgusta: 26. 19. 6. 42. 40.
Linc, 12. avgusta: 38. 40. 48. 31. 63.
Brno, 9. avgusta: 88. 77. 55. 17. 86.

Mnenje g. dr. G. Foscolo,
ravnatelja italijanske bolnišnice,
Solun.

Gospod J. Serravallo,
Trst.

Rad ustrezem Vaši želji, da poročam o Vašem **Serravallovem Kina-vinu z železom**, in izjavljam, da sem ga preizkušal z uspehom v slučajih malokrvnosti, breztečnosti itd.

Solun, 26. maja 1909.

Dr. Foscolo.

Nalezljive bolezni se množe, ker družine premalo pazijo na razkuževanje bolnikov. Zanimivo in podučno knjigo »Gesundheit und Desinfektion« pošlje na željo vsakomur zastonj in franco A. B. Hubmann, Dunaj XX., Petraschgassee 4.

Le tedaj

1557

doseže kakovost fine zrnate kave svojo polno veljavo, če voli cenjena gospodinja kot kavni pridatek najzanesljivejšo vrsto!

Najbolje storite,

če uporabljate izdelek, ki se je izkazal že desetletja kot najboljši, „pravega Francka“ iz tovarne Zagreb, vendar pa izrečno le onega s kavnim mlinčkom kot tovarniško znamko.

H. Suttner, Ljubljana, Mestni trg št. 25 in Sv. Petra cesta št. 8. Lastna tovarna ur v Švici z lastno varstveno znamko »Iko«. Največja in najsolidnejša razpošiljalna tvrdka ur, zlatnine in srebrnine. Nizke cene, točna postrežba! Neugajajoče se zamenja ali denar povrne, torej nikake izgube! Pišite po cenik s krasnimi slikami, ki ga prejme na zahtevo vsak zastoj in poštnino prosto. Več v oglašju.

Tržne cene

za 100 kg.

Ljubljana, dne 15. avgusta 1911.

Deželni pridelki:	Cena		Zliva, meso	Cen	
	K	v		K	v
Pšenica	21	60	Ziva vaga:		
Rž	20	—	Goveda pitana	95	—
Ajda	20	30	Teleta težka	118	—
Ječmen	16	50	Teleta mala	110	—
Oves	17	30	Prasčki	129	—
Proso belo	20	30	Kostruni	105	—
Proso rumeno	18	30			
Koruzna stara	18	40			
Koruzna nova	—	—			
Leča	25	20	Kuretina in drugo:		
Grah	26	70	Maslo kuhano	300	—
Laneno seme	42	—	od K 270— do	—	—
Grasica	21	—	Maslo surovo od	320	—
Domnja detelja	—	—	K 280— do	—	—
Gorenjska repa	65	—	Slanina sveža	166	—
Fizol Ribničar	27	50	(špeh)	166	—
Fizol Pepličar	26	70	Slanina preka-	176	—
Fizol Mandalon	25	—	jena	165	—
Cebula	14	—	Mast svinjska	176	—
Krompir	7	90	Loj	94	—
Zelje sveže	—	—	Jajca 100 kom.	5	—
Zelje kislo brez	—	—	Pišanci	1	70
soda	—	—	Golobi	5	—
Repa sveža	—	—	Raca	5	—
Repa kisla brez	—	—	Gos	6	—
soda	—	—			
Brinje	15	40	Kolonijalno blago		
Kumna	72	—	na debelo		
Orehi	—	—	Riž Rangon od		
Gobe suhe	4	—	K 25— do	36	—
Ježice	—	—	Kava Santos od		
Zelod	—	—	K 268— do	278	—
Smrekovi storži	—	—	Sladkor	89	50
Seno	4	60	Petrolej	36	—
Slama	3	80			
Stelja	2	90			

Razpošiljam orodje vasko vrste, kot puške Hammerless, Drilling, Lancaster in Fiobert, samokrese, pištole itd. po tverziških cenah. Popravila najcenejš. Zanesljivim osebam dovoljjem ugoda. Delna odplačila, pošiljam tudi bejste puške, ne da bi se sililo kupiti 8 dol na poskušnje in na ogled. Ceniki zastonj in franco.

F. Dušek, tovarna pušk,
Opočno št. 53 ob državni železnici, Češko 1924

Saško-Altenburg.
Technikum Altenburg
Inž. tehn. posl. odd. strojni
elektrot. avtomob. 5 l. borat
Progr. zastavi.

Naročajte „Slovenca“

Gobe! 2477 Gobe!

Suhe jedilne gobe v večjih in manjših množinah se kupijo. Ponudbe z vzorci z navedbo cene in množine na **I. TAUSSIG, Dresden, Marienstr. 13.**

Sukno

in hlačevino za moške obleke razpošilja najceneje jugoslavanska razpošiljalnica

R. Stermacki v Celju

Zastopniki in potovalci!
za obiske zasebnih prodajalcev s sukninim blagom za gospode in dame se sprejmo proti visoki proviziji event. pozneje stalno pri prvi razpoš. sukna. Ponudbe pod: „Wolffirma 82452“ na splošno pisarno M. Dukas Nachf. Dunaj 1/1. 1879
Narav. nakup. Ustanovlj. 1870.

Zelo dobro uvedena
agenturna trgovina
z živili v Trstu z letnim provizijskim zaslužkom 16.000 K, ki se da še zelo razširiti, se proda takoj za 25.000 K. Neanonimne ponudbe pod »Seltene Gelegenheit V 9370« na pisarno Haasenstein & Vogler A. G. Dunaj I. 2454

Vse obstoj. v kakovosti in izborni izvršitvi strela
nedosežne lovske puške
kot:
samokrese, streljivo in predmete za lovec po brez konkurenčnih nizkih cenah dobavlja
tovarna lovskih pušk: ANTON SODIA, Borovlje (Koroško).
Vse vrste popravila točno in po cenah. Ceniki zastoj. Dolgo jamstvo. 1885

Zasluzek!

1-4 K na dan in stalno s prevezjem lahke pletenine doma. Edino moj stroj za hitro pletenje „Patentebel“ ima izkušene jeklene dele, plete zamisljivo nogavice, modne in športne izdelke. Predznanje nepotrebno. Poduk zastoj. Oddaljenostne ikoduje. Troški mail. Pism. garanc. tujne službe. Neodvisna eksistenca. Prospekt zastoj. Podjetje za pospeševanje domačega dela. Trgov. sodn. protokol. Karl Wolf, Dunaj, Mariahilf, Neulengasse 1/06. 1892

Vseh vrst
2428 **bluz** 8
perila
oblek
predpasnikov
Fischer & Bondy
Plzen.
Tovarna predpasnikov in perila.
Ilustrirani ceniki zastoj.
Pošiljavo za poskušnjo proti povzetju.
Samo na razprodajalce.

Dvoje stare orgle domač izdelak s 4 spremeni, pripravne za kako podružnico se prodajo po nizki ceni. Ene so visoke 2 m 25 cm in široke 1 m 36 cm, druge pa visoke 1 m 78 cm in široke 1 m. Natančneje se izve na **Karlovski c. št. 10** v Ljubljani. Istotam se proda stroj za izdelbenje (Stemmaschine). 2434

Poštenega, čvrstega **mladeniča** kmetijskega stanu, ki naj bi bil vojaščine prost in kateri zna pisati, brati in nekaj računati, 2471 sprejme takoj kot

skladiščarja

»Gospodarska zadruga v Sinčivesi« na Koroškem. Plača po dogovoru.

POSOJILA 2468

na osebni kredit ali proti zastavi nepremičnin, vrednostnih **olajšanja dolgov** potom znižanja papirjev itd., **obrestne mere**, združitve kapitala, odplačevanja kapitala v obrokih itd., **placiranje privalnega kapitala** na pupilarno varne hipotečne stavke in proti visokemu obrestovanju ureja ozinju ter vse druge **denarne zadeve** roma prekrbuje **Prometna pisarna** za bančno komisijske zadeve **J. ROZMAN, Kranj**, Glavni trg, št. 129.

Naznanilo dražbe.
Izvanredna prilika za mizarje!
Dne 23. t. m. se vrši dražba nepremičnin mizarskega mojstra **JANEZA OKORNA** v Škofji Loki. Naprodaj je: 1. hiša v Škofji Loki z vrtom, hlevom in vodovodom, cenjena 10.000 K; 2. mizarska delavnica s parno žago, s 4 dobrimi stroji, cenjena 5000 K; 3. 1 njiva, 3 gozdi in nekaj travnika. Vse v dobrem stanju. Kupi se lahko vse skupaj ali posamič. Več se poizve pri c. kr. sodnji v Škofji Loki. 2473

Suše gobe
Kupujeta
SEVER & URBANIČ
- Ljubljana -
Marijin trg 2.
in plačujeta po najvišji ceni vse pridelke, kot: črno deteljo, repno, laneno in korenjevo seme, vsa travna semena, konopljo, proso, bučne peške, motovilec, čebulo, čebulček i. t. d.
Velika zaloga raznih vrtnih, travniških in poljskih semen.
2458

Kmetovalci!

Gnojnica je zlato. Vrednost govejje gnojnice znaša na leto 60 K. Za gnojnico je neobhodno potreben **gnojnični voz**. Najboljši voz za gnojnico je **Sistem Leguart**
kakršne izdeluje **FRANC KRAŠOVEC, kolar na 2231 Vrhniki.**
3
Vozovi se izdelujejo na štiri in dva kolesa; eno- in dvouprežni.
Cena voza je zelo nizka, tako da se voz izplača že v enem letu. Voz naj bi naročil vsak napreden kmetovalec ali pa kmetiška zadruga podružnica za svoje člane.
Cenik na zahtevo. Ogled na mestu.

Usi hvalijo
izvrstno kvaliteto Kolinske kavine primesi v korist obmejnim Slovincem. Kar čudno je, kako hitro se je ta izborni kavini pridatek udomačil po vseh slovenskih družinah. Nobena slovenska hiša ga danes več ne pogreša. Slovenske gospodinje so bile — kar se kavinega pridataka tiče — dolgo časa prav na slabem. Dobra niso mogle dobiti, s slabim se pa, kar je umevno samoposebi, ne more napraviti dobra kava. Kajti kavini pridatek igra pri napravljanju kave važno in pogostoma odločilno vlogo. Z zares dobrim kavinim pridatkom napraviš lahko najboljšo kavo, s slabim jo pa popolnoma pokvariš. Kavi pridevati kavine pridatake je že stara navada, kajti prava kava sama zase nima posebno dobrega okusa, ne lepe barve in tudi ne ugodnega vonja. Vse to mora dati kavi šele kavni pridatek. Stori pa to lahko samo dober kavini pri-

datek. Med dobrimi kavnimi pridatki je pa najboljša Kolinska kavina primes v korist obmejnim Slovincem. Ta kavina primes lahko z uspehom konkurira z vsemi drugimi kavinimi pridatki. Ona jih ne le dosega, ampak v vsakem oziru daleč nadkriljuje. Predvsem, kar se tiče izdatnosti, potem, kar se tiče dobrega okusa, prijetnega vonja in lepe barve, ki jo ta kavna primes daje kavi. Slednjič pa je to kavno primes slovenskim gospodinjam priljubilo ravno to, da je naprodaj v korist obmejnim Slovincem. Delo za obmejne Slovence vrši prav uspešno in pridno „Slovenska Straža.“ Vršila bi ga še uspešneje, ko bi imela pri roki več denarnih sredstev, kajti kakor vsaka stvar, tako tudi delo za obmejne Slovence potrebuje mnogo, prav mnogo denarnih sredstev. Obmejni Slovenci potrebujejo izobraževalnih in gospodarskih društev, knjižnic, čitalnic itd. itd. Vse to velja mnogo denarja. Kje ta denar dobiti? „Slovenska Straža“ priporoča Slovincem, naj kupujejo blago, ki je naprodaj v korist obmejnim Slovincem. In tu zavzema odlično mesto ravno Kolinska kavna primes v korist obmejnim Slovincem.

Dejstvo, da je ta kavna primes pristno domače blago in vrhu tega še naprodaj v tak rodoljuben namen, je to kavno primes slovenskim gospodinjam predvsem priljubilo.
Morda se bo tu ali tam še našla kaka slovenska gospodinja, ki še ne rabi Kolinske kavne primesi v korist obmejnim Slovincem. Tej bi prav nujno svetovali, da takoj napravi z njo poizkus. Že pri prvem poizkusu se bo prepričala, da je res Kolinska kavna primes v korist obmejnim Slovincem najboljši kavni pridatek. Da to kavno primes kupuje, je predvsem v njeno lastno korist.
Ker pa je ta kavna primes naprodaj v korist obmejnim Slovincem, je pa tudi njena narodna dolžnost, da izključno le to kupuje. Opozarjamo samo na to, da **mora** vsaka škatljica imeti **napis „V korist obmejnim Slovincem“** in pritisnjen pečat „Slovenske Straže“!
Torej! Slovenske gospodinje! Segajte pridno po tem izbornem domačem kavnem pridatku in pridobivajte mu vedno več novih prijateljic!

Najboljša češka tvrdka.

Ceno posteljno perje!

1 kg sivga, dobrega skubljenega 2 K; boljše 2 K 40; prima polbeloga 2 K 50; beloga 4 K; beloga puha 5 K 10; 1 kg izredno finega, snežno-beloga, skubljenega 6 K 40; 8 K; 1 kg puha 6 K, 7 K; beloga puha 10 K; najfinejši prani puh 12 K. — Pri 5 kg se pošlje franko.

Dovršene napolnjene postelje

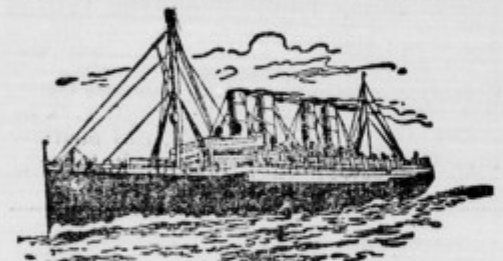
Iz zelo postega rdečega, modrega, beloga ali rumenega nanking-blaga, 1 pernica 180 cm dolga, 120 cm široka z 2 blazinama, vsaka 80 cm dolga, 60 cm široka, napolnjena z novim, sivim, zelo trpežnim, puhastim postelnim perjem 16 K; s polpuhom 20 K; s puhom 24 K; posamezne pernice 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; blazine 3 K, 3 K 50, 4 K; pernice 200 cm dolge, 140 cm široke, K 12, 14 K 70, 17 K 80, 21 K; blazine 90 cm dolge, 70 cm široke, 4 K 50, 5 K 20, 5 K 70; spodnje pernice iz močnega, pasastega gradla 180 cm dolge, 116 cm široke, 12 K 80, 14 K 80. Pošilja proti povzetju od K 12 višje franko. Zamena dovoljena, za nepopoljno denar nazaj.

Cenik zastoj in franko. 2410

S. BENISCH, v Dešenici štev. 71, Češko.

Dva učenca za kamnoseško obrt

sprejme takoj, **KAROL NOVAK št. Vid pri Ljubljani.** 2368 (2)

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko

je s cesarskimi brzoparniki „Kronprinzessin Cäcilie“, „Kaiser Wilhelm II.“ — „Kronprinz Wilhelm“ 460 „Kaiser Wilhelm der Grosse“. Podrobna pажnaila in potrebni ponk da vsakomur **EDVARD TAVCAR, Ljubljana** Kolodvorska ulica št. 35, nasproti stari Tišlerjevi gostilni.

2374

3

popolne obleke

vsebujejo moji 40 metrov dolgi ostanki za 20 K in siver; I moderna obleka iz listra, I praktična obleka za hitra opravlila in I krasna poletna obleka. Ostali ostanki se lahko porabijo za predpasnike, bluze itd.

12

popolnih sraje

vsebujejo moji 40 metrov dolgi rumburški ostanki tkanine-lepo, dobro blago za 22 K. Ostali ostanki so pripravni za najboljše opreme.

Razpošilja se po povzetju.

Prvovrstna tovarniška razpošiljalnica **Josip Frankenstein, Jaromer 91, Češko.**

Od ostankov se ne pošiljajo vzorci. Od vseh drugih predmetov vzorci na željo franko. Vzorec se morajo vrniti.

Pri vsem perilnem blagu se dobi vsled zapoznele sezije 10 % popusta.

CLIMAX motorji na petrolej

Najcenejši obrat.

100 22

Bachrich & Co.
tovarna za motorje
DUNAJ XIX 6,
Heiligenstädterstr. 83/je.

Na Gorenjskem pri Podnartu, vas Mišače, se proda prostovoljno **lepo posestvo** gozjd, travniki za 50 mernikov žetve, mrve za 12 glav živine, zemljišče v ravnini. Pri hiši je tudi voda. Kupei naj se oglase pri **M. Pristavcu, Mišače 4, p. Podnart.**

Uradne ure od 8. rano do 7. ure zvečer

Ustredni banka českých spořitelén
Dorada. banka českých hranilnic.
Vloge na knjižice: Premijne vloge:
4 1/4 % | **4 3/4 %**

Vloge v tokošem računu in vloge fikarne najugodnejše.
Bančno trgovanje vseh vrst. 135 52-1
Oddelek za vadije in kavcije.

Uradne ure od 8. rano do 7. ure zvečer.

Sloveči 200 letni

Požunski Seehofer-jev rastlinski balzam
proti zaprtju, slabi prebavi, boleznim na jetrih, črevesih, ščipanju, zlati žili itd., je samo pristen z rudočin rakom kot varstveno znamenje. — Dobise v vselekarskahalinaravnost edino pri spravičenem izdelovalatelju **Ladislavu Földes, lekarna „Zum roten Kreuz“**

Pozsony 114 (Požun) Ogrsko.

Pararajanja se sodeljko zasledujejo. 20 1885 Cena eni steklenici 70 vinarjev. 10

Varstveno znamenje. Po povzetju šest steklenic franko K 4'60.

Glavna zaloga za Avstrijo: **Paul Redtenbacher, lekarna zum „Senfer Kreuz“, Dunaj XIII., Antofstrasse Nr. 141/114.**

Kralj. Saško **Technikum - Hainichen**
Sred. in elekt. inž. tehn. poslovoje.
Lčna tovarna.

Umetne zobe

Brez ruvanja zobnih korenin se ustavljajo ameriškanski umetni zobje, posamezno ali cela zobovja, izvezmši nedelje in praznike vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer v konc. zobarsk. ateljeu

O. Seydl

16 Ljubljana, Stritarjeva ulica št. 7.

Grand Prix svetovna razstava Paris 1900.

Kwizdov Korneuburški prašek za govedo
dietetično sredstvo za konje, rogačo živino in ovce.

Cena: 1 škatlica K 1'40,
1/2 škatlice „ — 70.

Nad 50 let v rabi skoraj v vseh hlevih pri pomanjkanju žretja, slabe prebave, za zboljšanje in pomnoženje mleka pri kravah.

Kwizdov Korneuburški prašek za govedo pristen samo z zraven stoječo varstveno znamenje, dobi se v vseh lekarnah in drogerijah.

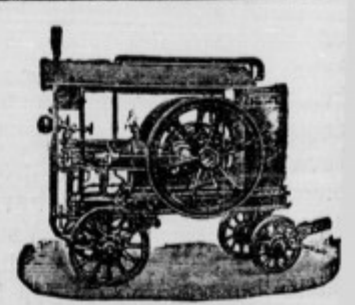
Glavna zaloga: **Franc Jan Kwizda** c. in kr. avstr.-ogr., kralj. rum. in kralj. bulgarski dvorni založnik, **okrožni lekarnar, KORNEUBURG pri Dunaju.** 1303

1 do 2 vinarja obratnih stroškov za uro in HP z mojim pat.

motorjem z močnim pri-fiskom in za surovo olje
od 16 HP naprej; 4 do 5 vin. pri mojih petrolinskih motorjih in petrolinskih lokomobilah, dalje 2—10 HP tudi stoječe motorje

Tvornica motorjev
L. WARCHALOWSKI
Dunaj III., Paulusgasse 1.

Na tisoče motorjev v obratu. Cenovniki gratis. Ugodni plačilni pogoji. V zalogi tudi že rabljeni petrolinovi motorji. 315

Najboljša ura sedanosti
in po najnižji ceni. **Srebrna ura od K 7'— naprej.**

Naročitelje pri moji domači tvrdki ker boste tu res ceno in dobro postreženi.

Fr. Čuden v Ljubljani,
samo nasproti **Frančiškanske cerkve**

Ceniki s koledarjem tudi po pošti zastoj.

Tudi najboljši in najcenejši šivalni stroji so v zalogi.

Ne več na Mestnem trgu, samo nasproti **Frančiškanske cerkve**

3149

Na prodaj je v Jančah, pri Littlji 2402

lepa domačija

tik farne cerkve pripravna za trgovino in oprava je tudi ohranjena s 5 sobami, kletjo, hlevom, podom, šupo, kozolcem z 8 okni ter vodnjakom, potem lep sadni vrt, 40 oraloč zemlje, jako lepi gozdi. Cena po dogovoru. Več pove **Jernej Jerant, Sora, p. Medvode.**

Največja izbira

posteljinega perja

popolnoma novo oskubljeno od sivih gosi, 1/2 kg. K 1'40 razposilja za poskušajo po pošti 5 kg. tudi več, proti post. povzetju, 1 velika pernica s puhom K 16'—, pernica s polpuhom K 12'80, pernica s perjem K 10'—, belo, oskubljeno perje K 2'40, polpuh K 3'—, prvovrsten K 4'—, siv puh K 3'20, zelo fini bel puh K 8'—, vse ceneje kot drugod in gotovo novo. Vzglavnice nenapolnjene K 1'—, pernice nenapolnjene K 3'—.

Prva češka zaloga posteljinega perja, oddelek na družbo **Adolf Gans, Dunaj, Hernals, Ottakringerstrasse 48—60.** Prodajalna na debelo na dvorišču desno. Podružnici: Tiefel Graben 11 in Mariahilf, Amerlingstrasse 8. Manj kot 2 kg se ne pošilja.

Pisemski naslov: **Adolf Gans, Dunaj, XVII 1.**
Svarilo pred zmotami! — Prosim na ime in naslov paziti!

ADOLF GANS.

Tvornica stolov v Zgornjih Gameljnih
(pošta št. Vid pri Ljubljani)

proda jako trpežne gostilničarske stole tako tudi po nizki ceni: eno še ne rabljeno na pol pokrito kečijo svetle barve za uprego enega ali dveh konj. 2469 3

Dva učenca za pekovsko obrt

sprejme takoj za dobo treh let in z vso oskrbo: **IVAN GODEC, pekovski mojster Ljubljana Dunajska cesta.** 2351 (2)

Proda se lepo 2344

posestvo v vasi Žubna na Dolenskem oddaljeno četrt ure od župnišča in šole ter pol ure od kolodvora Radohovavas, z gospodarskim poslopjem v dobrem stanu, lep travnik dva zaraščena in ograjena vrta, gozd, za 25 mernikov posevke, ki se lahko redi 5 glav živine. Proda se po nizki ceni zaradi gospod. razmer. Več se izve pri lastniku **FRANC GOLUF, Žubna 23. p. št. Vid pri Zatični.**

Dama

ki hoče pospeševati kožno nego, ki hoče izgubiti pege, ter doseči nežno mehko kožo in belo polt, se umiva le z **Steckenpferd** lilijno mlečno milo (znamka Steckenpferd) tvrdke Bergmann & Co., Tešin ob Labl. Komad po 80 v se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in trgovinah s parfumom t. d. 409

Kdor ima otroke, ta ve,

kolikokrat si isti nakopljejo pekoče mehurje, globoke rane in odtiske. Zdravniško priporočena, zdravilna krema za rane

„SIGMA“

ozdravi hitro in za brani zastrupljenje krvi.

Dobi se samo od **deželne lekarne v Slovenski Bistrici.**

1 pušica stane K 1.20.

Ceno Posteljno Perje

1 kg sivoga skubljenega K 2.-, boljšega K 2.40, pol belega prima K 2.80 belega K 4.-, finega mehkega puha K 6, prvovrstnega K 7.-, 8.- in 9.00. Sivoga puha K 6.-, 7.-, belega finega K 10.-, prsnega puha K 12.- od pet kg naprej franco.

Dovršene napolnjene postelje

iz gostega, trpežnega, rudečega modrega ali belega inlet (nanking) blaga. 1 pernica 180 cm dolga, 120 cm 5 roka, z 2. vzglavnica, vsaka ca. 80 cm dolga, 60 cm široka, zadostno napolnjena z novim sivim, puhaslim in trpežnim posteljnim perjem K 16.-, s pol puhom K 20.-, s puh perjem K 24.- Posamezne pernice K 10.-, 12.-, 14.-, 16.-, Posamezne vzglavnice K 3.-, 3.50, 4.-. Pernice 200 krat 140 cm velike K 13.-, 15.-, 18.-, 20.-. Vzglavnice 80x70 cm velike K 4.50, 5.-, 5.50. Spod. pernice iz najboljš. gradin za postelje 180x116 cm velike K 13.- in 15.-, razpoložljive proti povzetju ali naprej vplačila

Maks Berger Dešenica št. 412 a Češki les.

Nikak riziko, ker se zamenjava dovoli ali denar vrne. Bogati ilustr. ceniki vsega postelnega blaga zastoji. 2117

Ljubljanska pekarska zadruga sprejme več pekovskih vajencev

ne pod 14 let starih s primerno šolsko izobrazbo. Ponudbe na zadrugo pekov v Ljubljani sv. Petra cesta 48. 2262 (3)

V Ameriko in Kanado

zložna, cena in varna

vožnja s **Cunard Line** 2927/07

Bliznji odhod iz domače luke

Trsta: Carpathia 22./8., Saxonica 12./9. Pannonia 26./9. 1911.

Iz Liverpoola: Lusitania (najboljši največji in najlepši parnik sveta), 19./8., 9./9., 7./10., 28./10., 18./11. 1911, Mauretania 2./9., 23./9., 21./10., 11./11. 1911.

Pojasnila in vožne karte pri **Andrej Odlasek, Ljubljana, Slomšk. ul. 25, blizu cerkve Srca Jezusov.** Cena vožnji Trst-New-Jork III. razred K 170.— za odraslo osebo vstevši davek in K 100.— za otroka pod deset let vstevši davek.

! Ceni fotograf. aparati !

Kompletni fotograf. aparati dajo zajamčeno dobre slike, s ploščami, papirjem, kemikalijami in pudokom velikost slik 6x9 cm K 1.80, 9x12 cm K 3.80, 5.70, 9.70 itd. (poština posebej).

Natančne krasne kamere in dvojni anastigmati nedosežni in poceni!

Rabljeni aparati in objektivni značilni tvrdki zelo poceni! Glavni ceniki obsegajo 130 strani zastoji, ravnotako priložnostni ceniki.

1878

Elfr. Birnbaum tovarna fotograf. aparatov **Hirschberg 326, Češko.**

3408 1 — Ustanovljeno 1832. —

Priznano najboljše oljnate barve

smleto s stroji najnovejše sestave, prekašajo vsako konkurenco po finosti, ki omogočijo z jako majhno množino pobarvati veliko površino, razpošilja po nizkih cenah

Adolf Hauptmann, Ljubljana

prva krajska tovarna oljnatih barv, firneža, laka in steklarskega kleja.

Zaloga slikarskih in plesarskih predmetov.

Ilustr. ceniki se dobe brezplačno.

Putniki v Ameriko Hateri kelijo dobro, po ceni in zanesljivo potovalni naj se obrnejo na **Simona Hmetelka** v Ljubljani Kolodvorske ulice 28. **Kakovostna Pojasnila dajo se brezplačno.**

Vroči poletni meseci pospešujejo razvijanje in razširjanje vseh nalezljivih bolezni in znano dejstvo je, da

KOLERA

škratinka, ošpice, tifus, koze v poletnih mesecih močneje nastopajo nego v drugih letnih časih. Zato je nujno potrebno, da imajo pri vsaki hiši razkuževalno sredstvo. Priznano najzanesljivejše razkuževalno sredstvo sedanosti

lysoform

je brez duha, brez nevarnosti in po nizki ceni ter se v vsaki lekarni in drogerijah dobi v originalni steklenici za 80 vinarjev. Učinkuje hitro in zanesljivo in ga zato vsi zdravniki radi priporočajo za razkuževanje pri bolniški postelji, za antiseptične obveze (na rane in otekline) in za obvarovanje pred nalezjenjem.

Lysoformovo milo

je fino, nežno toaletno milo s pridejanim lysoformom in je antiseptičnega učinka. Lysoformovo milo se lahko rabi za najbolj občutljivo kožo, tudi za dojenčke; olepša polt, jo dela nežno in dehtečo. En poizkus zadostuje, da boste vedno rabili to milo. Komad stane 1 K.

Lysoform s poprovo meto

je ustna voda odlično antiseptičnega učinka. Odstrani hitro in zanesljivo neprijeten duh iz ust in konservira zobe. Vrhutega pa lysoform s poprovo meto po zdravniški odredbi služi za grgranje pri katarju v požiralniku, vnetju vratu, nahodu.

Nekaj kapljic zadostuje za pol steklenice vode.

Originalna steklenica stane K 1.60.

Vsi izdelki z lysoformom se dobivajo po vseh lekarnicah in drogerijah.

Zanimivo knjigo

„Gesundheit und Desinfektion“ pošlje na zahtevo vsakomur

kemik

2168

A. C. Hubmann
Dunaj, XX., Petraschgasse 4.

